

PTA - Programma van Toetsing en Afsluiting

VMBO Kaderberoepsgericht

Cohort: 2024-2026

September 2024

Versie 1

Auteur(s), eigena(a)r(en): Karin Kanij

Voorwoord

#JIJMAAKTHETVERSCHIL

Beste leerlingen, beste examenkandidaten,

Voor je ligt het Programma voor Toetsing en Afsluiting (PTA) van Het Westeraam voor de opleiding vmbo-kader. Een voor jou belangrijk document. Het is of de start van je periode in

de bovenbouw (leerjaar 3) waarin je cijfers voor je examendossier gaat verzamelen. Of je zit in leerjaar 4 en gaat dit jaar zorgen voor nog meer goede cijfers zodat jij je diploma binnensleept.

Jouw examendossier, op basis waarvan bepaald wordt of jij je diploma behaalt, bestaat uit twee onderdelen, te weten:

1. Het schoolexamen (SE) en
2. Het centraal examen (CE).

Dit PTA gaat over het schoolexamen.

Het PTA heeft twee functies:

1. We informeren jou en je ouders over de vorm en inhoud van het schoolexamen, zodat je precies weet wat er van je verwacht wordt. Voor elk vak wordt omschreven op welke manier er getoetst wordt en hoe de cijfers van de verschillende toetsen worden verwerkt tot 1 eindcijfer voor het schoolexamen; Het SE-cijfer vormt de helft van het eindcijfer zoals dat op de cijferlijst bij het diploma komt te staan. De andere helft wordt bepaald door het CE.
2. Met het PTA verantwoorden wij ons als school de inrichting van het schoolexamen aan de Inspectie.

Dit PTA is als volgt opgebouwd:

- We starten met algemene informatie en praktische informatie;
- Daarna volgen voor de algemene vakken, de profielvakken en de keuzevakken de PTA's. Hier vind je wat welke periode getoetst wordt;
- Tenslotte vind je in het laatste deel een aantal regels en afspraken terug, in de vorm van het examen-regelement.

In het PTA vind je geen informatie over de afname van het Flexibel Digitale Eindexamen. Daarover word je apart geïnformeerd. Met vragen kun je altijd bij je mentor of bij de examensecretaris terecht.

We wensen je, namens alle collega's, veel succes bij jouw (school)examens!

Karin Kanij
Examensecretaris

Marieke Peppelman
Voorzitter Examencommissie
Algemeen directeur

Inhoud

Voorwoord	1
Inleiding.....	5
Examencommissie Het Westeraam	5
Biologie.....	7
Kunsvakken 1 (CKV)	10
Duits	13
Economie.....	16
Engels	20
Geschiedenis	25
Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB)	31
Lichamelijke opvoeding.....	34
Maatschappijleer	40
Nederlands	42
Rekenvaardigheden	53
Wiskunde.....	55
Economie en Ondernemen	62
Groen	68
Zorg en Welzijn.....	78
Keuzevakken Economie & Ondernemen.....	88
Drone.....	89
Evenementen.....	91
Fotografie	93
Gamedesign.....	94
Geüniformeerde dienstverlening en veiligheid	96
Mode en Design	101
Ondernemen	103
Presentatie & Styling.....	105
Keuzevakken Groen	107
Actief in de natuur	108
Bloemwerk.....	111
Groene vormgeving & Styling	114
Houden van Dieren	118
Voeding, hoe maak je het?.....	121
Tuinontwerp- en aanleg	125
Keuzevakken Zorg en Welzijn.....	128

Assisteren in de gezondheidszorg.....	129
Banketbakkerij.....	131
Kennismaken met uiterlijke verzorging.....	132
Ondersteunen bij sport & bewegingsactiviteiten.....	134
Traiteur, Werken in een gezonde schoolkantine.....	136
Voorkomen van ongevallen en EHBO.....	138
Welzijn kind en jongere.....	140
Werken in een wereldkeuken.....	141
HAARVERZORGING.....	144
Reglementen.....	146
Quadraam reglement.....	146
Westeraam reglement.....	146

Inleiding

Het belang van het PTA

In dit PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) wordt van elk vak beschreven op welke manier de toetsing plaatsvindt en hoe de resultaten van de verschillende toetsen worden verwerkt tot één eindcijfer: het SE (schoolexamen) cijfer. Het SE-cijfer vormt de helft van het eindcijfer zoals dat op de cijferlijst bij het diploma komt te staan. De andere helft wordt bepaald door het CE (Centraal Eindexamen).

Algemene uitgangspunten

Omdat het SE-cijfer zo belangrijk is, vindt Het Westeraam het van het grootste belang dat dat cijfer op een goede en zorgvuldige manier tot stand komt. Al in leerjaar 3 beginnen we met PTA-toetsen. Op die manier bouwt de leerling in de loop van 2 jaar het SE-cijfer op.

Tegelijkertijd vormen de toetsen uit het PTA een belangrijke voorbereiding op het Centraal Examen. Deze toetsen moeten dus zeker niet te gemakkelijk zijn, ze moeten over een flink stuk stof gaan en in de meeste gevallen duren ze langer dan in de onderbouw de gewoonte is (2 lessen).

De opbouw van het PTA

1. Het Westeraam heeft in de bovenbouw zeven tentamenperiodes: vier periodes in leerjaar 3 en drie periodes in leerjaar 4.
2. De PTA-toetsen vinden vaak in deze tentamenperiodes plaats. De beroepsgerichte vakken tentamineren op andere momenten.
3. Elk examenvak heeft tenminste 7 PTA-cijfers.
4. De meeste PTA-toetsen hebben een lengte van maximaal 90 minuten.
5. Alle PTA-toetsen tellen mee voor de bepaling van het SE-cijfer. Alle cijfers van de PTA-toetsen zijn zichtbaar in Somtoday.
6. Elk tentamen telt 1 keer, 2 keer of 3 keer mee ten opzichte van andere tentamens.
7. Bij de meeste vakken zijn er behalve de PTA-toetsen, ook nog repetities, overhoringen, inleveropdrachten, etc. Het kan zo zijn dat het gemiddelde van al die resultaten meetelt als een extra PTA-cijfer. Dat kan bij het ene vak wel zijn, maar bij een ander vak niet. Per vak kun je zien hoe dat zit.
8. Voor de vakken LO en CKV en ook voor praktijkonderdelen, gelden meestal andere afspraken. Ook die zie je in dit boekje.

Op de bladzijden die hierna volgen krijg je per vak een overzicht van alle toetsen, die je voor je schoolexamen moet afleggen.

Examencommissie Het Westeraam

Voor scholen voor voortgezet onderwijs is het sinds 1 augustus 2021 verplicht de examencommissie ingesteld te hebben. De examencommissie is ingesteld voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering. Het bevoegd gezag kan zelf bepalen op welk organisatorisch niveau de examencommissie is ingericht. De commissie bestaat uit 5 leden.

De belangrijkste taken en bevoegdheden van de examencommissie zijn:

-
1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
    - A. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor het bevoegd gezag;
    - B. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor het bevoegd gezag;
    - C. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
    - D. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen
    - E. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
  2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze (uitvoering van de taken en bevoegdheden en de maatregelen die zij in dat verband nemen).
  3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar bevindingen/ werkzaamheden.
  4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
  5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.
  6. Indien een kandidaat bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
  7. Indien een docent, tevens lid van de examencommissie, bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient met betrekking tot een kandidaat, neemt deze docent / lid van de examencommissie geen deel aan de behandeling van het verzoek of klacht.

Biologie

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier cijfers (4x weging 1). Deze vier cijfers bepalen samen je overgangscijfer naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je drie cijfers (3x weging 1). Deze drie cijfers en de vier cijfers uit leerjaar 3 bepalen samen het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je of een tentamen of een PO (praktijkopdracht) waarmee we een kerndoelen en vaardigheden toetsen. In het PTA-overzicht staat beschreven wat voor jou van toepassing is.

BI/K/1	Oriëntatie op leren en werken
BI/K/2	Basisvaardigheden
BI/K/3	Leervaardigheden in het vak biologie
BI/K/4	Cellen staan aan de basis
BI/K/5	Schimmels en bacteriën: nuttig en soms schadelijk
BI/K/6	Planten en dieren en hun samenhang: de eigen omgeving verkend
BI/K/7	Mensen beïnvloeden hun omgeving
BI/K/8	Houding, beweging en conditie
BI/K/9	Het lichaam in stand houden: voeding en genotmiddelen, energie, transport en uitscheiding
BI/K/10	Bescherming
BI/K/11	Reageren op prikkels
BI/K/12	Van generatie op generatie
BI/K/13	Erfelijkheid en evolutie

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op het tentamen. In de studiewijzer en in SOM vind je verdere details en aanvullende informatie.

PTA voor: Biologie Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Kaderberoepsgericht		Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/4 Bi/K/5 Bi/K/6	Thema 1 (organen en cellen) en Thema 4 (ordening) uit BVJ 3a	Dossier (bestaande uit practica, begrippentoets en toepassingentoets) PTA 1	x	x	1	Nee
2.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/12	Thema 2 (voortplanting en ontwikkeling) uit BVJ 3a	Tentamen PTA 2	x	x	1	Ja
3.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/4 Bi/K/8 Bi/K/13	Thema 3 (erfelijkheid en evolutie) uit BVJ 3a en Thema 7 (stevigheid en beweging) uit BVJ 4b	Tentamen PTA 3	x	x	1	Ja
4.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/11	Thema 5 (regeling) en Thema 6 (zintuigen) uit BVJ 3b	Tentamen PTA 4	x	x	1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 = Rapportcijfer leerjaar 3					

PTA voor:	Biologie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar:	4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/6 Bi/k/7	Thema 1 (planten) en Thema 2 (ecologie) uit BVJ 4a	Tentamen PTA 5	x	x	1	Ja
6.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/5 Bi/K/7 Bi/K/9	Thema 3 (mens en milieu) uit BVJ 4a en Thema 4 (voeding en vertering) uit BVJ 4b	Tentamen PTA 6	x	x	1	Ja
7.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/9 Bi/K/10	Thema 5 (gaswisseling), Thema 6 (transport) en Thema 7 (opslag, uitscheiding en bescherming) uit BVJ 4b	Tentamen PTA 7	x	x	1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		(Som cijfers voor PTA 1 t/m PTA 7) : 7 = Schoolexamencijfer (SE-cijfer)					

Kunstvakken 1 (CKV)

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je twee praktische opdrachten PO (2x weging 1) en drie handelingsopdrachten HD (3x weging 1) waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze beoordelingen bepaalt je overgang naar leerjaar 4.

Wat moet ik doen?

Je krijgt in totaal twee praktische opdrachten en 3 handelingsdelen waar we vaardigheden oefenen en toetsen; dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak kunstvakken 1 staan hieronder beschreven.

		BB	KB	GL/TL
KV/K/1	Oriëntatie op leren en werken			
	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van kunst en cultuur in de maatschappij.	X	X	X
KV/K/2	Basisvaardigheden			
	De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken.	X	X	X
KV/K/3	Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping			
	De kandidaat kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan ten minste 4 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken (zoals bijvoorbeeld beeldende vorming, muziek, dans en drama). Ten minste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk.	X	X	X
KV/K/4	Reflectie en kunstdossier			
	De kandidaat kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier, waarvan de vorm door de school en de leerling tezamen bepaald wordt. Hij kan daarmee verslag doen van alle activiteiten die zijn ondernomen en hierop reflecteren.	X	X	X

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om de opdrachten voldoende af te sluiten. Je dient alle opdrachten afgesloten te hebben met minimaal een voldoende (V).

Kunstvakken 1 / CKV							
PTA voor:	Kunstvakken 1 / CKV	Cohort: 2024-2026	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	KV/K/1 KV/K/4	Cultureel paspoort. <ul style="list-style-type: none"> • Je maakt een zelfportret waarin je de verschillende kunstdisciplines tekent of schrijft in verhouding tot jezelf. • Je kan het verschil benoemen tussen kunst en cultuur. • Je weet meer over verschillende kunstdisciplines. • Je kunt je culturele identiteit vertalen in beelden en in verslagvorm 	PO 12 lessen	x		1	Ja
2.	KV/K/3 KV/K/2	Culturele activiteit 1 <ul style="list-style-type: none"> • Je neemt actief deel aan 3 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken. • Tenminste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk. 	HO Dagdeel per activiteit	x		1	Ja
3.	KV/K/3 KV/K/2	Culturele activiteit 2 <ul style="list-style-type: none"> • Je neemt actief deel aan 3 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken. • Tenminste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk. 	HO Dagdeel per activiteit	x		1	Ja
4.	KV/K/1 KV/K/4	Culturele activiteit 3 (Muziek) <ul style="list-style-type: none"> • Je maakt een lijst met verschillende liedjes. • Je krijgt inzicht in je eigen muzieksmaak 	HO 4 lessen	x		1	Ja

		<ul style="list-style-type: none"> • Je leert uitleggen waarom je muziek wel of niet mooi vindt • Je leert luisteren naar muziek en vormt een mening 					
5.	KV/K/2 KV/K/4	<p>Ontwerpen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je ontwerpt een poster voor een cultureel evenement. • Je krijgt kennis van verschillende lettertypes en layouts <p>Je kunt een affiche ontwerpen met tekst en beeld</p>	PO 12 lessen	x		1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle opdrachten moeten met minimaal een voldoende worden afgerond					

Duits

Algemene informatie

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier tentamens en 4 kleinere toetsen waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze cijfers bepaalt je overgang naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je drie tentamens en 3 kleinere toetsen waarvan het gemiddelde ook meetelt voor het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een tentamen waarmee we een vaardigheid toetsen, dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak Duits staan hieronder beschreven.

MVT/K/1 Oriëntatie op leren en werken

Je kunt je oriënteren op je eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij.

MVT/K/2 Basisvaardigheden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren.

MVT/K/3 Leervaardigheden

Je kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan:

- het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen;
- de bevordering van het eigen taalleerproces;
- het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis;
- kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen.

MVT/K/4 Leesvaardigheid

MVT/K/5 Luister- en Kijkvaardigheid

MVT/K/6 Gespreksvaardigheid

MVT/K/7 Schrijfvaardigheid

PTA voor:	Vak: Duits	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 60 min, PTA1	X		4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 1 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8a	X		1	Nee
2.	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	Taaldorp, diverse gesprekssituaties uit het dagelijks leven	Mondeling, 20 min, PTA2	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 2 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen)	Schriftelijk, 45 min, PTA8b	X		1	Nee
3.	MVT/K/5 Kijk-luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min PTA3	X	X	3	Ja

	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 3 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen)	Schriftelijk, 45 min, PTA8c	X		1	Nee
4.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen	Schriftelijk PTA4, 60 min	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 4 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8d	X		1	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 + 8-A-D = Rapportcijfer leerjaar 3 PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m PTA8g					

Economie

Leerjaar 3

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je 4 tentamens met weging 1. Het gemiddelde van deze cijfers is het cijfer wat je overgang bepaalt. De tentamencijfers komen in SOMtoday.

Voor een tentamen wordt je geacht het leerwerkboek voor de toetsen in orde te hebben en te gebruiken bij je voorbereiding op het tentamen.

De schoolexamencijfers of tentamencijfers gaan mee naar leerjaar 4 en tellen daar elk 1 keer mee. In leerjaar 4 krijg je nog drie tentamens waarvan de weging 2 is.

Bij elk onderwerp is aangegeven wat je daarvoor moet kennen en kunnen.

Wat moet ik doen, leren, herhalen en oefenen voor elke toets:

1. Leerwerkboek goed bestuderen. Alle opdrachten (inclusief examentraining en oefen- en rekenopgaven) zijn door jou gemaakt, nagekeken en eventueel verbeterd met de juiste uitwerkingen.
2. Aantekeningen, PowerPoint en overig (digitaal en/of schriftelijk) extra leer- en oefenmaterialen.
3. Begrippenlijsten, samenvattingen en algemene economische rekenvaardigheden.
4. Maken en nakijken "weet je het nog?".
5. Eventueel extra opdrachten oefenen.
6. Gebruik maken van de studiewijzer en berichtgeving in SOMtoday.

PTA voor:	Vak: Economie	Cohort:	2024-2026
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3	

Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	Oriëntatie op leren en werken EC/K/1 Basisvaardigheden EC/K/2 Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A	Hoofdstuk 1 en 2 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 1	X	X	1	Ja

	Consumptie en consumentenorganisaties EC/K/4B						
2.	Oriëntatie op leren en werken EC/K/1 Basisvaardigheden EC/K/2 Arbeid en bedrijfsleven EC/K/5B	Hoofdstuk 3 en 4 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 2	X		1	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A	Hoofdstuk 3 en 4 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 2	X	X	1	Ja
3.	Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A Arbeid en Productie EC/K/5A Internationale ontwikkelingen EC/K/7	Hoofdstuk 5 en 6 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 4	X	X	1	Ja
	Oriëntatie op leren en werken EC/K/1 Basisvaardigheden EC/K/2 Arbeid en bedrijfsleven EC/K/5B	Hoofdstuk 5 en 6 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 4	X		1	Ja
4.	Leervaardigheden EC/K/3 Internationale ontwikkelingen EC/K/7	Hoofdstuk 7 en 8 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 3	X	X	1	Ja

	Basisvaardigheden EC/K/2 Overheid en bestuur EC/K/6 Natuur en Milieu EC/K/8	Hoofdstuk 7 en 8 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 3	X		1	Ja
--	--	--	-------------------------------------	---	--	---	----

Leerjaar 4
Algemene informatie:
 Voor je schoolexamen in leerjaar 4 krijg je 3 tentamens met weging 2. Het gemiddelde van de cijfers uit leerjaar 3 en 4 is het cijfer wat je definitieve schoolexamencijfer (SE) bepaalt. De tentamencijfers komen in SOMtoday.
Voor een tentamen wordt je geacht het leerwerkboek voor de toetsen in orde te hebben en te gebruiken bij je voorbereiding op het tentamen.
 Bij elk onderwerp is aangegeven wat je daarvoor moet kennen en kunnen.
Wat moet ik doen, leren, herhalen en oefenen voor elke toets:

1. Leerwerkboek goed bestuderen. Alle opdrachten (inclusief examentraining en oefen- en rekenopgaven) zijn door jou gemaakt, nagekeken en eventueel verbeterd met de juiste uitwerkingen.
2. Aantekeningen, PowerPoint en overig (digitaal en/of schriftelijk) extra leer- en oefenmaterialen.
3. Begrippenlijsten, samenvattingen en algemene economische rekenvaardigheden.
4. Maken en nakijken "weet je het nog?".
5. Eventueel extra opdrachten oefenen.
6. Gebruik maken van de studiewijzer en berichtgeving in SOMtoday.

PTA voor:	Vak: Economie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	Basisvaardigheden EC/K/2	Hoofdstuk 1 en 2 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 5	X		2	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A	Hoofdstuk 1 en 2	Schriftelijk 90 minuten PTA 5	X	X	2	Ja

		Pincode, 7e editie					
6.	Leervaardigheden EC/K/3 Arbeid en productie EC/K/5A	Hoofdstuk 3 en 4 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 6	X	X	2	Ja
	Basisvaardigheden EC/K/2 Arbeid en bedrijfsleven EC/K/5B	Hoofdstuk 3 en 4 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 6	X		2	Ja
7.	Leervaardigheden EC/K/3 Internationaleontwikkelingen EC/K/7	Hoofdstuk 5,6 en 7 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 7	X	X	2	Ja
	Basisvaardigheden EC/K/2 Natuur en Milieu EC/K/8			X		2	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 7 = Schoolexamencijfer (SE)					

Engels

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier tentamens (4x weging 2) en 5 kleinere toetsen (5x weging 1) waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze cijfers bepaalt je overgang naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je drie tentamens (3x weging 2) en 4 kleinere toetsen (4x weging 1) waarvan het gemiddelde ook meetelt voor het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een tentamen waarmee we een vaardigheid toetsen, dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak Engels staan hieronder beschreven.

MVT/K/1 Oriëntatie op leren en werken

Je kunt je oriënteren op je eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij.

MVT/K/2 Basisvaardigheden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren.

MVT/K/3 Leervaardigheden

Je kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan:

- het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen;
- de bevordering van het eigen taalleerproces;
- het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis;
- kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen.

MVT/K/4 Leesvaardigheid

MVT/K/5 Luister- en Kijkvaardigheid

MVT/K/6 Gespreksvaardigheid

MVT/K/7 Schrijfvaardigheid

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op de toets of het tentamen. In de studiewijzer en in SOM vind je verdere details en aanvullende informatie

PTA-overzicht							
PTA voor:	Engels	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar:	3				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 90 min. PTA1	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 1 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8a	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 2 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8b	X		1	Nee
2.	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	Taaldorp, diverse gesprekssituaties uit het dagelijks leven	Mondeling, 20 min.	X		1	Nee

			PTA2				
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 3 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8c	X		1	Nee

3.	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid	Persoonlijke brief/e-mail, formulier	Schriftelijk, 60 min. PTA3	X		1	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8d	X		1	Nee
4.	MVT/K/5 Kijk-luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min. PTA4	X	X	3	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 5 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8e	X		1	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 + PTA8 (8A àE) = Rapportcijfer leerjaar 3 PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m 8k					

PTA voor:	Engels	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	Profielgericht sollicitatiegesprek + brief	Mondeling (15 min) PTA5a	X		1	Nee
	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid		Schriftelijk PTA5b (45 min)			1	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 1 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8h	X		1	Nee
6.	MVT/K/5 Kijk- luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min. PTA6	X	X	3	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 2 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8j	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 3 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8k	X		1	Nee

7.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 90 min. PTA7	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Theme 4 Ij4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8k	X		1	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 8 = Schoolexamencijfer (SE) PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m 8k					

Geschiedenis

Geschiedenis							
PTA	Vak: Geschiedenis	Cohort: 2024 - 2026					
Leerweg:	Kader	Leerjaar: 3					
Algemeen	<p>GSK1 Oriëntatie op leren en werken Eindterm 1: De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van geschiedenis en staatsinrichting in de maatschappij.</p> <p>GSK2 Basisvaardigheden Eindterm 2: De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken.</p> <p>GSK3 Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting Eindterm 3: De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - de ontwikkeling van het eigen leervermogen - het vermogen om met voor geschiedenis en staatsinrichting geëigende vaktaal en methodieken te communiceren en onderzoek te doen.</p>						
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	<p>GSK4 De koloniale relatie Indonesië-Nederland Eindterm 5: De kandidaat kan herkennen en beschrijven op welke wijze de koloniale relatie tussen Indonesië en Nederland zich in de loop der tijd ontwikkeld heeft en</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 1</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	<p>Schriftelijk examen / 60 minuten / GS1-K-T</p> <p>Faciliteiten leerlingen hebben 90 minuten.</p>	X		1	Ja, 1x

	bijgedragen heeft aan de dekolonisatie/onafhankelijkheid van Indonesië.						
2.	<p>GSK8 Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945</p> <p>Eindterm 13: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen zich na de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan en verklaren welke gevolgen deze ontwikkelingen gehad hebben voor de Nederlandse samenleving.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 2</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	<p>Schriftelijk examen / 60 minuten / GS2-K- T</p> <p>Faciliteiten leerlingen hebben 90 minuten.</p>	X		1	Ja, 1x
3.	<p>GSK9 Koude oorlog</p> <p>Eindterm 15: De kandidaat kan het ontstaan, verloop en einde van de Koude Oorlog herkennen en beschrijven, en aangeven welke oorzaken en gevolgen deze periode voor de wereldpolitiek in het algemeen en voor Europa in het bijzonder heeft gehad.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 3</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	<p>Schriftelijk examen / 60 minuten / GS3-K-T</p> <p>Faciliteiten leerlingen hebben 90 minuten.</p>	X		1	Ja, 1x
4.	<p>GSK4 De koloniale relatie Indonesië-Nederland</p> <p>Eindterm 5: De kandidaat kan herkennen en beschrijven op welke wijze de koloniale relatie tussen Indonesië en Nederland zich in de loop der tijd ontwikkeld heeft en bijgedragen heeft aan de</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 1, 2 en 3 en kijken naar gemaakte LessonUps en werkbladen.</p> <p>Maken: Werken aan de PO.</p>	<p>Praktische opdracht (PO)</p> <p>GS4-K-PO</p>	X		1	Nee

<p>dekolonisatie/onafhankelijkheid van Indonesië.</p> <p>GSK8 Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945 Eindterm 13: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen zich na de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan en verklaren welke gevolgen deze ontwikkelingen gehad hebben voor de Nederlandse samenleving.</p> <p>GSK9 Koude oorlog Eindterm 15: De kandidaat kan het ontstaan, verloop en einde van de Koude Oorlog herkennen en beschrijven, en aangeven welke oorzaken en gevolgen deze periode voor de wereldpolitiek in het algemeen en voor Europa in het bijzonder heeft gehad.</p>						
---	--	--	--	--	--	--

PTA	Vak: Geschiedenis	Cohort: 2024-2026					
Leerweg:	Kader	Leerjaar: 4					
Algemeen	<p>GSK1 Oriëntatie op leren en werken Eindterm 1: De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van geschiedenis en staatsinrichting in de maatschappij.</p> <p>GSK2 Basisvaardigheden Eindterm 2: De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken.</p> <p>GSK3 Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting Eindterm 3: De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - de ontwikkeling van het eigen leervermogen - het vermogen om met voor geschiedenis en staatsinrichting geëigende vaktaal en methodieken te communiceren en onderzoek te doen.</p>						
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	<p>GSK10 Historische overzicht De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan.</p> <p>GSK5 Staatsinrichting De kandidaat kan herkennen en beschrijven</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 4: <u>Nederland van 1848 tot 1914 & De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)</u></p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	Schriftelijk examen / 60 minuten / GS5-K-T	X		2	Ja, 1x

	hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.						
6	<p>GSK10 Historische overzicht De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan.</p> <p>GSK5 Staatsinrichting De kandidaat kan herkennen en beschrijven hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 5: <u>Het Interbellum (1919-1939) & De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)</u></p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	Schriftelijk examen / 60 minuten / GS6-K-T	X		2	Ja, 1x

7.	<p>GSK10 Historische overzicht De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan.</p> <p>GSK5 Staatsinrichting De kandidaat kan herkennen en beschrijven hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 6: <u>De Koude Oorlog (1945-1989) & Europa na 1989</u></p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	Schriftelijk examen / 60 minuten / GS7-K-T	X		2	Ja, 1x
----	---	---	--	---	--	---	--------

Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB)

Leerjaar 3 + 4

Algemene informatie:

Met de structuur van de beroepsgerichte programma's worden leerlingen gestimuleerd om te oefenen in het maken van loopbaankeuzes. In deze structuur kiezen leerlingen een profiel, de bijbehorende verplichte profielvakken, de beroepsgerichte keuzevakken en stages. Zo stellen leerlingen binnen de grenzen van de school hun eigen opleiding samen.

Loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB) is bedoeld om leerlingen te helpen bij de ontwikkeling van hun loopbaancompetenties en bij het maken van keuzes. Die competenties bieden handvatten zodat leerlingen op basis daarvan loopbaankeuzes leren maken, voor nu en in hun toekomstige loopbaan.

Loopbaanontwikkeling en Begeleiding (LOB) is verplicht voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo), als onderdeel van het schoolexamen. Je moet LOB als handelingsdeel in leerjaar 4 met een voldoende (V) afsluiten.

(Een handelingsdeel (HD) bestaat uit opdrachten waarvan per leerling door de docent moet worden vastgesteld of deze naar behoren zijn uitgevoerd. De leerling moet notities maken waarin aandacht wordt besteed aan de ervaring met de opdrachten. Deze notities maken deel uit van het handelingsdeel.)

Wat moet je kunnen:

Je bent in staat je eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Je doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op je eigen handelen en reflectie op ervaringen.

Je ontwikkelt de vaardigheid je eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met de 'loopbaancompetenties': Loopbaancompetenties zijn vaardigheden die je inzet bij nieuwe loopbaanervaringen en het maken van loopbaankeuzes. Dit geldt dus niet alleen voor de keuze van een beroepsgericht profielvak of een beroepsgericht keuzevak, een vervolgopleiding of een baan, maar voor alle loopbaankeuzes die gemaakt moeten worden. Je kunt deze vaardigheden je gehele loopbaan blijven gebruiken. De afgelopen jaren wordt door de meeste scholen gebruik gemaakt van de vijf loopbaancompetenties zoals onderscheiden door Marinka Kuijpers:

1. Kwaliteitenreflectie: 'Wat kan ik het best en hoe weet ik dat?'
2. Motievenreflectie: 'Waar ga en sta ik voor en waarom dan?'
3. Werkexploratie: 'Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan?'
4. Loopbaansturing: 'Hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?'
5. Netwerken: 'Wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?'

Je maakt je eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor jezelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'.

In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'.

In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten:

- a. De beoogde doelen
- b. De resultaten
- c. De evaluatie en conclusie
- d. Welke vervolgvacatures gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies

Waar en wanneer doe je dit:

In het digitale programma Qompas staan opdrachten die doorgewerkt moeten worden. Dit kun je soms in mentorlessen doen, maar ook thuis of in andere lessen (uiteraard met toestemming van de docent).

Wat moet gedaan zijn:

In Qompas volg je het Stappenplan van je leerjaar.

Dit stappenplan is onderverdeeld in verschillende hoofdstukjes.

Elke hoofdstukje bestaat uit verplichte en 'vrijwillige' opdrachten.

Na elke stage, profielmodule en beroepsgericht keuzevak komt een opdracht om deze keuze/ervaring voor jezelf te evalueren.

De verplichte opdrachten moeten in ieder geval allemaal gedaan zijn. In gesprekjes met je mentor wordt bekeken welke 'vrijwillige' opdrachten je ook nog moet doen.

In de driehoeksgesprekken wordt o.a. besproken hoe het met je loopbaanontwikkeling gaat. Je ervaringen in de stages, profielmodules, beroepsgerichte keuzevakken, AVO-vakken, eventueel bezoek aan de MBO-scholenmarkt en het meedoen aan een meeloopdag zullen in deze gesprekken zeker aan de orde komen. Zo kun je deze ervaringen gebruiken om weer nieuwe keuzes te maken. Van elk gesprek over je loopbaanontwikkeling maak je een verslagje in Qompas.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) VMBO Het Westeraam						
Vak		LOB; Loopbaanontwikkeling en Begeleiding				
Leerweg		Leerjaar 3 en 4 Basis / Kader / Gemengde leerweg				
Cohort		2024-2026				
(1) Afname periode	(2) Code	(3) Soort, vorm, duur	(4) Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	(5) Omschrijving Eindtermen/deeltaken <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	(6) Weging schoolexamen- dossier	(7) Herkansbaar
Leerjaar 3	LOB	PO	Qompas opdrachten: Voorbereiding op passend vervolgonderwijs d.m.v. digitale opdrachten. (QOMPAS)			
Leerjaar 3	LOB	PO	Scholenmarkt bezoeken: Informatie vergaren op Scholenmarkt MBO			
Leerjaar 3	LOB	PO	MBO oriëntatie: Voorbereiding op passend vervolgonderwijs, door MBO te bezoeken bij Open Dagen en/of maatwerk gesprek met LOB begeleider			
Leerjaar 4	LOB	PO	Portfolio LOB Bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> • Mentorgesprekken over vervolgopleiding • Bezoek 2 MBO scholen waar jouw opleiding wordt aangeboden en vergelijk de scholen met elkaar. • Scholenmarkt • Digitale opdrachten Qompas • Verslaglegging in loopbaandossier het portfolio. 	De examenkandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk middels zijn loopbaandossier en kan zijn persoonlijke waarden en kwaliteiten vergelijken met de eisen van de gekozen vervolgopleiding.		
Leerjaar 4	LOB	PO	Invullen DDD (Digitaal Doorstroom Dossier) en aanmelden bij vervolgopleiding.	De examenkandidaat draagt zorg voor het compleet maken en het tijdig verzenden van zijn DDD en communiceert dit met de mentor.		
(8) Berekening schoolexamencijfer: Het vak LOB wordt niet afgesloten met een schoolexamen cijfer.						

Lichamelijke opvoeding

Ieder vak kent een examenprogramma waarin is vastgelegd wat moet en wat mag op het schoolexamen, en wat de (globale) exameneenheden zijn. Op Het Westeraam kunnen naast de verplichte schoolexameneenheden ook de exameneenheden die normaliter alleen op het centraal eindexamen worden geëxamineerd onderdeel uitmaken van het schoolexamen. Daarnaast kan ook Het Westeraam specifieke stof worden geëxamineerd.

In onderstaande tabel staat voor het vak LO1 toegelicht welke exameneenheden onderdeel uitmaken van het schoolexamen op Het Westeraam. Het volledige examenprogramma van ieder vak is te vinden op www.examenblad.nl

Specificatie exameneenheden	Onderdeel van het schoolexamen op Het Westeraam	Onderdeel van het centraal examen (indien van toepassing)
LO1/K/1 Oriëntatie op leren en werken	Ja	Nee
LO1/K/2 Basisvaardigheden	Ja	Nee
LO1/K/3 Leervaardigheden in het vak lichamelijke opvoeding	Ja	Nee
LO1/K/4 Spel	Ja	Nee
LO1/K/5 Turnen	Ja	Nee
LO1/K/6 Bewegen op muziek	Ja	Nee
LO1/K/7 Atletiek	Ja	Nee
LO1/K/8 Zelfverdediging	Ja	Nee
LO1/K/9 Aanbieden trendsport	Ja	Nee

Verantwoording verschijningsvormen in kerndoelen	Onderdeel kerndoel
Show	K/1/2/3/4/5/6
Avontuur	K/1/2/3/5/6/8/9
Spel	K/1/2/3/4/9
Recreatie	K/1/2/3/7/9
Wedstrijd	K/1/2/3/7/9
Gezondheid	K/1/2/3

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)- Het Westeraam						
Vak		Lichamelijke Opvoeding 1				
Leerweg		Leerjaar 3 BB/KB/GL				
Cohort		2024-2026				
(1) Afname periode	(2) Code	(3) Soort, vorm, duur	(4) Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	(5) Omschrijving Eindtermen/deeltake n <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	(6) Weging schoolexamen - dossier	(7) Herkansbaar
Leerjaar 3	LO101	P O P	Spel	LO1 K/1/2/3/4/9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 3	LO101	P O P	Show	LO1 K/1/2/3/4/5/6	N.V.T.	Nee
Leerjaar 3	LO101	P O P	Recreatie	LO1 K/1/2/3/7/9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 3	LO102	PO P	Werkhouding/inzet/samenwerken/zelfstandigheid	LO1 K/1/2/3/4/5/6/7/9	N.V.T.	Nee
(8) Berekening schoolexamencijfer: Berekening schoolexamencijfer: Afronden met O,V of G. Zie het examenreglement voor informatie over het afronden van cijfers.						

Onderdelen	Welke sporten	Wat moet je kunnen	Weging
Wedstrijd	Basketbal, voetbal, uni-hockey, softbal, volleybal, badminton, tjoekbal, trendsporten.	Het begrijpen van de spelregels en de bijhorende techniek kunnen toepassen in een competitie of wedstrijd. Hierbij is omgaan met winst en verlies een uitgangspunt.	1
Show	Ringzwaaien, arabier, handstand overslag, (trampoline) hoogspringen, saltospringen, atletiekonderdelen.	Het beheersen, kunnen demonstreren en het kunnen vertonen aan andere van een bewegingsvaardigheid.	1
Recreatie	Badminton, voetbal, uni-hockey, tafeltennis, trickshots, acro-gym, trendsporten.	Verschillende sporten/ spellen in recreatieve sfeer met elkaar kunnen spelen. Hierbij is omgang met elkaar een uitgangspunt.	1
Spel	Basketbal, voetbal, uni-hockey, softbal, volleybal, badminton, tjoekbal, trendsporten, klassikale spellen, samenwerk spellen.	Niet noodzakelijk gereguleerd. Hierbij is het belangrijk dat de deelnemer zich kan houden aan de afgesproken regels.	1
Avontuur	Boksen, wandklimmen, (hier meer sportvaardigheden vanuit flexuren aanbieden).	Verleggen van grenzen, omgaan met spanning en uitdaging.	1
Gezondheid	12 minutenloop, shuttlerun, conditiecircuit, fitness / sport oriëntatie,	Gezond blijven of worden. Bewust zijn van fitheid en conditie.	11
Werkhouding/ inzet/ samenwerken/ zelfstandigheid.	Alle aangeboden onderdelen/ lessen.	1. Samenwerken en communiceren met anderen	

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Instructies van de docent opvolgen en openstaan voor feedback 3. Omgaan met winst en verlies 4. Rekening houden met anderen 5. Zorg dragen voor mijn sportkleding 6. Zorg dragen voor materiaal van school 7. diverse rollen zoals scheidsrechter, puntenteller aannemen 8. reflecteren op eigen bewegen	
--	--	---	--

Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB)

Leerjaar 3 + 4

Algemene informatie:

Met de structuur van de beroepsgerichte programma's worden leerlingen gestimuleerd om te oefenen in het maken van loopbaankeuzes. In deze structuur kiezen leerlingen een profiel, de bijbehorende verplichte profielvakken, de beroepsgerichte keuzevakken en stages. Zo stellen leerlingen binnen de grenzen van de school hun eigen opleiding samen.

Loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB) is bedoeld om leerlingen te helpen bij de ontwikkeling van hun loopbaancompetenties en bij het maken van keuzes. Die competenties bieden handvatten zodat leerlingen op basis daarvan loopbaankeuzes leren maken, voor nu en in hun toekomstige loopbaan.

Loopbaanontwikkeling en Begeleiding (LOB) is verplicht voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo), als onderdeel van het schoolexamen. Je moet LOB als handelingsdeel in leerjaar 4 met een voldoende (V) afsluiten.

(Een handelingsdeel (HD) bestaat uit opdrachten waarvan per leerling door de docent moet worden vastgesteld of deze naar behoren zijn uitgevoerd. De leerling moet notities maken waarin aandacht wordt besteed aan de ervaring met de opdrachten. Deze notities maken deel uit van het handelingsdeel.)

Wat moet je kunnen:

Je bent in staat je eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Je doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op je eigen handelen en reflectie op ervaringen.

Je ontwikkelt de vaardigheid je eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met de 'loopbaancompetenties': Loopbaancompetenties zijn vaardigheden die je inzet bij nieuwe loopbaanervaringen en het maken van loopbaankeuzes. Dit geldt dus niet alleen voor de keuze van een beroepsgericht profielvak of een beroepsgericht keuzevak, een vervolgopleiding of een baan, maar voor alle loopbaankeuzes die gemaakt moeten worden. Je kunt deze vaardigheden je gehele loopbaan blijven gebruiken. De afgelopen jaren wordt door de meeste scholen gebruik gemaakt van de vijf loopbaancompetenties zoals onderscheiden door Marinka Kuijpers:

1. Kwaliteitenreflectie: 'Wat kan ik het best en hoe weet ik dat?'
2. Motievenreflectie: 'Waar ga en sta ik voor en waarom dan?'
3. Werkexploratie: 'Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan?'
4. Loopbaansturing: 'Hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?'
5. Netwerken: 'Wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?'

Je maakt je eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor jezelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'.

In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'.

In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten:

- a. De beoogde doelen
- b. De resultaten
- c. De evaluatie en conclusie
- d. Welke vervolgactiviteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies

Waar en wanneer doe je dit:

In het digitale programma Qompas staan opdrachten die doorgewerkt moeten worden. Dit kun je soms in mentorlessen doen, maar ook thuis of in andere lessen (uiteraard met toestemming van de docent).

Wat moet gedaan zijn:

In Qompas volg je het Stappenplan van je leerjaar.

Dit stappenplan is onderverdeeld in verschillende hoofdstukjes.

Elke hoofdstukje bestaat uit verplichte en 'vrijwillige' opdrachten.

Na elke stage, profielmodule en beroepsgericht keuzevak komt een opdracht om deze keuze/ervaring voor jezelf te evalueren.

De verplichte opdrachten moeten in ieder geval allemaal gedaan zijn. In gesprekjes met je mentor wordt bekeken welke 'vrijwillige' opdrachten je ook nog moet doen.

In de driehoeksgesprekken wordt o.a. besproken hoe het met je loopbaanontwikkeling gaat. Je ervaringen in de stages, profielmodules, beroepsgerichte keuzevakken, AVO-vakken, eventueel bezoek aan de MBO-scholenmarkt en het meedoen aan een meeloopdag zullen in deze gesprekken zeker aan de orde komen. Zo kun je deze ervaringen gebruiken om weer nieuwe keuzes te maken. Van elk gesprek over je loopbaanontwikkeling maak je een verslagje in Qompas.

Maatschappijleer

Maatschappijleer							
PTA voor:	Vak : Maatschappijleer	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/4 Cultuur en socialisatie ML1/K/5 Sociale verschillen ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering	Bestudeer en maak opdrachten horend bij Hoofdstuk 3: Cultuur en identiteit Hoofdstuk 9: Burgerschap van Thema's maatschappijleer BK Essener.	Schriftelijk 60 minuten SE1	X	X	1	JA
2.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in	Bestudeer en maak opdrachten horen bij hoofdstuk 8: Werk en	Schriftelijk 60 minuten SE2	X	X	1	JA

	het vak maatschappijleer ML1/K/4 Cultuur en socialisatie ML1/K/5 Sociale verschillen	Hoofdstuk 5: Rechtsstaat van Thema's maatschappijleer BK Essener.					
3.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/4 Cultuur en socialisatie ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering	Pluriforme samenleving (Hoofdstuk 7)	Praktische Opdracht N.v.t. SE3	X	X	1	NEE
4.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/6 Macht en zeggenschap	Bestudeer en maak opdrachten horen bij hoofdstuk 4: Politiek en hoofdstuk 6: Nederland en de Wereld van Thema's maatschappijleer BK Essener.	Schriftelijk 60 min SE4	X	X	1	JA
Berekening cijfer schoolexamen							

Nederlands

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je zeven so's/opdrachten die elk 1 keer tellen, één toets die 2 keer telt en drie van de vier tentametoetsen tellen 3 keer mee. Je toetsen gaan per deelvaardigheid zoals: grammatica, spelling, woordenschat en spreekvaardigheid. De so's, opdrachten en toetsen mogen niet herkanst worden.

Verantwoording kerndoelen PTA cohort 2024 -2026

Kerndoel	Thema	PTA-onderdeel
K1	Oriëntatie op leren en werken	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen.
K2	Basisvaardigheden	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen
K3	Woordverwerving	so's en bt blok 1 t/m 4
K4	Luister- en kijkvaardigheid	Kijk- en luistertoets Instructievideo
K5	Spreek- en gespreksvaardigheid	B-slash opdracht Instructievideo Debat
K6	Leesvaardigheid	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen
K7	Schrijfvaardigheid	Schrijfo opdracht B.slash-opdracht
K8	Fictie	B.slash-opdracht

V1	Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Kijk- en luistertoets Instructievideo
V2	Schrijven op basis van documentatie	Schrijfo opdracht
V3	Vaardigheden in samenhang	B-slash opdracht Kijk- en luistertoets

PTA voor: Nederlands Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Kadergerichte leerweg		Leerjaar: 2024- 2026		Leerjaar 3			
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	duur	code	Weging	Herkansing
1. Tentamentoets	TT1-toets NE/K/6 Leesvaardigheid	<u>Leesvaardigheid blok 1</u> Toepassen van de leesmanieren Inzicht in tekstdoelen en tekstsoorten Achterhalen van onderwerp van een tekst Tekst indelen in inleiding, middenstuk en slot Verbanden leggen tussen de inhoud van een tekst en eigen ervaringen	s	60 min		3	ja
1.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>Schrijfo opdracht zakelijke brief.</u> Verschillende manieren van informatie verzamelen hanteren Opstellen schrijfplan Structureren van schrijven	s	20 min		1	nee

		Schrijven voor een bepaalde doelgroep Verwerken van deelonderwerpen, tussenkopjes Zorgdragen voor een nette taalverzorging					
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid	SO Blok 1 en 2: spelling, grammatica en over taal Spelling pv, vdw, infinitief, pv tt ev & mv, pv vt Zinsontleden (wwg/ond/lv/mv) Woordsoortbenoeming (ww/znw/lw/bvn/vz/pers. Vnw) Hoofd- en bijzinnen Dictee: ou/au, ei/ij, i/ie, g/gg/ch Woorden uit het Engels	S	45 min		1	nee
2.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid NE/K/6 Leesvaardigheid	<u>B.slash-opdracht</u> Persoonlijke literaire smaak en ontwikkeling beschrijven Realisme in verhalen herkennen Onderscheid kunnen maken in vertelde tijd, volgorde en terugblik Herkennen van probleem,opdracht van de hoofdpersoon Benoemen van relaties tussen de personages	P	10 min		2	nee
	NE/K/1 oriënteren op leren en werken NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid	<u>Maken van een instructievideo</u> Beeldgebruik	p	10 min		1	nee

	NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Verschillen herkennen tussen verbale en non-verbale communicatie Maken van een spreekplan Leren te spelen met stemgebruik, lichaamstaal en spreekhouding Inspelen op publiek					
	NE/K/6 Leesvaardigheid	<u>Oefententamen</u> – onderdelen lezen en schrijven van een zakelijke brief	S	45 min		1	nee
	NE/K/7 Schrijfvaardigheid	Tekstdoel informeren en/of overtuigen toepassen Verwerken hoofdgedachte en hoofdzaken Verwerken alinea's en bewust kiezen voor alineaopbouw Integreren verwijswaarden Toepassen van stijlfiguren					
TT2	Tentamenweek 2	<u>Leesvaardigheid blok 1 en 2</u> Herkennen van inleiding en slot Herkennen van onderwerp in een tekst Verbanden leggen tussen inhoud van een tekst en eigen kennis Herkennen en toepassen van verwijswaarden Tekst kunnen samenvatten in kernzinnen en de hoofdgedachte	s	60 min		3	ja
TT3	Tentamenweek 3	<u>Kijk en luisteroets</u> Aantekeningen kunnen maken	s	60 min		1	nee

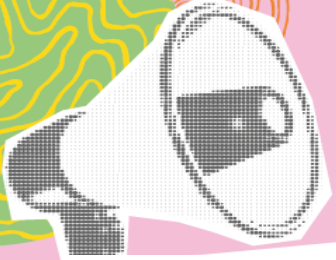

		Verbanden kunnen leggen a.d.h.v. signaalwoorden Beoordelen taalgebruik en lichaamstaal Inhoud van spreker kunnen beoordelen					
3.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/6 spreekvaardigheid	<u>Debatteren</u> Bronnen kunnen onderzoeken Mening kunnen vormen en op de juiste wijze uiten Regels van een debat weten en aan kunnen houden. Kunnen luisteren naar de ander Argumenten formuleren en herkennen Kunnen samenvatten	s	60 min		1	ja
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>SO Blok 3 en 4: spelling, grammatica en over taal</u> Werkwoordspelling Zinsontleding (wwg, ond, lv, mv, bwb) Woortsoortbenoeming (ww, znw, lw, bnw, vz, voornaamwoorden) Toepassen van stappenplan moeilijke woorden Leenwoorden, etymologie en uitdrukkingen Stijlfiguren en stijlfouten Letterlijk en figuurlijk taalgebruik	S	45 min		1	nee
TT4	Tentamenweek 4	<u>Leesvaardigheid blok 1 t/m 4</u> Kernzin en functie overige zinnen	s	60 min		3	ja

		Opbouw alinea's Herkennen signaalwoorden en tekstverbanden Functie van beeld en opmaak Onderscheiden van objectieve en subjectieve teksten Teksten met een mening herkennen. Mening en feiten kunnen benoemen (bij argumenten in een tekst)					
Berekening eincijfer			Volledig PTO /18 = rapportcijfer				

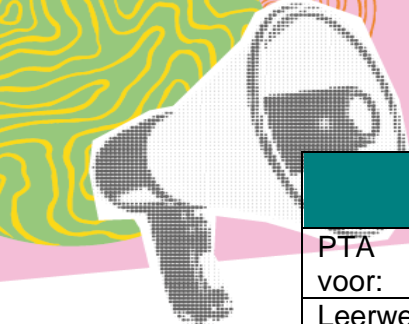

Voor je schoolexamen in leerjaar 4 krijg je drie so's/opdrachten die elk 1 keer tellen, de kijk en luistertoets, het voeren van je sollicitatiegesprek en de presentatie van je fictiedossier tellen 2 keer mee en twee van de drie tentametoetsen tellen 3 keer mee. Je toetsen gaan per deelvaardigheid zoals: grammatica, spelling, woordenschat en spreekvaardigheid. De so's, opdrachten en toetsen mogen niet allemaal herkanst worden.

Verantwoording kerndoelen PTA cohort 2024 -2026

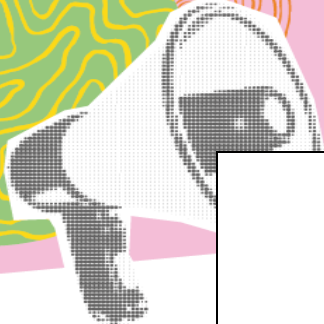
Kerndoel	Thema	PTA-onderdeel
K1	Oriëntatie op leren en werken	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen.
K2	Basisvaardigheden	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen
K3	Woordverwerving	So's en bt blok 1 t/m 4
K4	Luister- en kijkvaardigheid	Sectoronderzoek Kijk- en luistertoets
K5	Spreek- en gespreksvaardigheid	Sollicitatie-opdracht Presentatie themadossier
K6	Leesvaardigheid	Tentamenweektoets lezen leesvaardigheid blok 1 t/m 3 Themadossier
K7	Schrijfvaardigheid	Sectoronderzoek Artikelen
K8	Fictie	Themadossier
V1	Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Themadossier Kijk- en luistertoets Voeren sollicitatiegesprek
V2	Schrijven op basis van documentatie	Sectoronderzoek Artikelen
V3	Vaardigheden in samenhang	Tentamenweektoets lezen leesvaardigheid blok 1 t/m 3

PTA voor:	Nederlands	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kadergerichte leerweg	Leerjaar: 2024- 2026	Leerjaar 4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	duur	code	Weging	Herkansing
1. Tentamen toets	TT1-toets NE/K/6 Leesvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/3 Vaardigheden in samenhang	<u>Leesvaardigheid blok 1</u> Toepassen van de leesmanieren Inzicht in tekstdoelen en tekstsoorten Achterhalen van onderwerp van een tekst Tekst indelen in inleiding, middenstuk en slot	s	60 min		3	ja
1.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/5 Spreekvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	<u>Sectoronderzoek</u> Afnemen interview. Presenteren uitkomst. Informatie verzamelen en beoordelen op betrouwbaarheid Kennis vergroten m.b.t. de door de leerling gekozen sector	s	20 min		1	nee
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	<u>Schrijven van een artikel</u> Maken van een schrijfplan Informatie selecteren Bewustwording van het standpunt van schrijver en lezer Duidelijke verdeling tussen inleiding, kern en slot	S	45 min		1	nee

	NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	Onderwerp op een pakkende wijze introduceren In staat zijn een goede samenvatting te schrijven In staat om doel(en) te verwerken in de tekst Relaties tussen oorzaak/gevolg Elk deelonderwerp heeft een tussenkop die passend is bij de inhoud					
2. Tentament oets	TT2-toets NE/K/4 Luistervaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	<u>Kijk en luistertoets</u> Aantekeningen kunnen maken Verbanden kunnen leggen a.d.h.v. signaalwoorden Beoordelen taalgebruik en lichaamstaal Inhoud van spreker kunnen beoordelen Beoordelen opening en afsluiting	s	60 min		2	nee
	NE/K/1 Oriëntatie op leren en werken NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	<u>Schrijven van een sollicitatiebrief</u> Zoeken van juiste informatie voor het schrijven Duidelijke hoofdstructuur met een goede indeling in deelonderwerpen en alinea's Combineren van doelen in het schrijven	s	45 min		1	nee
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/6 spreekvaardigheid	<u>Voeren van een sollicitatiegesprek</u> Aanspreken van de luisteraar op een passende manier Aangepast woordgebruik passend bij publiek	mo	10 min		2	nee

		Variëren van woordgebruik Gebruik van goedlopende zinnen die verstaanbaar en te begrijpen zijn					
	NE/K/6 Leesvaardigheid NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/K/8 Fictie NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	<u>Opstellen en presenteren themadossier</u> Leesplan maken Het onderwerp pakkend introduceren. Gelezen boeken samenvatten Verwoorden van hoofdgedachten uit gelezen werk Afstemming presentatie spreekdoel Correcte verdeling presentatie inleiding/kern slot	p	15 min		2	nee
TT3	Tentamenweek 3 NE/K/6 Leesvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	<u>Leesvaardigheid blok 1 t/m 3</u> Herkennen van inleiding en slot Herkennen van onderwerp in een tekst Verbanden leggen tussen inhoud van een tekst en eigen kennis Herkennen en toepassen van verwijswaarden Tekst kunnen samenvatten in kernzinnen en de hoofdgedachte Herkennen activerende tekst	s	60 min		3	ja
3.	NE/K/6 Leesvaardigheid NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>Schrijven van een artikel</u> Zoeken van juiste informatie voor het schrijven	s	45 min		1	nee

PTO
1000
370

	NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	Duidelijke hoofdstructuur met een goede indeling in deelonderwerpen en alinea's Combineren van doelen in het schrijven					
Berekening eindcijfer			Volledig PTO /16 = rapportcijfer				

Rekenvaardigheden

Algemene informatie:

Dit vak bereid je voor op het schoolexamen rekenen waaraan je in leerjaar 3 en leerjaar 4 deelneemt. Alle derde en vierdejaars leerlingen worden uitgenodigd om aan de rekentoetsen deel te nemen, voor leerlingen zonder wiskunde in hun vakkenpakket is deelname verplicht.

Het resultaat van het schoolexamen rekenen telt niet mee in de slaag-/zakregeling.

In leerjaar 3 zijn er vier momenten waarop de rekentoets wordt afgenomen. In leerjaar 4 zijn er drie momenten waarop de rekentoets wordt afgenomen. Aan het begin van leerjaar 4 is er een extra rekentoets op niveau 2F voor de leerlingen die in leerjaar 3 niveau 2F hebben gehaald. Het beste resultaat in leerjaar 4 wordt vermeld op je rekencertificaat.

De rekentoetsen worden op verschillende niveaus aangeboden:

2F – Rekentoets voor alle leerlingen.

3F – Rekentoets op MBO-niveau voor rekentalenten.

Leerlingen met ernstige rekenproblemen mogen bij het maken van de rekentoets mag je gebruikmaken van een standaard rekenkaart en aanvullende rekenkaarten. Om hiervoor in aanmerking te komen moet je aan strenge voorwaarden voldoen. Je docent rekenen en de rekencoördinator op school kunnen je hier meer informatie over geven.

Aan leerlingen die nog geen voldoende voor de 2F-toets hebben gehaald, worden in leerjaar 3 en 4 rekenlessen aangeboden. Leerlingen die een voldoende (e.g. een 6 of hoger) voor de 2F-toets halen, worden onder specifieke voorwaarden vrijgesteld van de verplichte rekenlessen en rekentoetsen van het resterende schooljaar. Leerlingen met een voldoende op 2F-niveau, mogen de overige rekentoets-momenten gebruiken om hun resultaat te verbeteren en/of om de rekentoets op een hoger niveau te maken.

De leerlingen uit klas 3 die een 6 of hoger gehaald hebben voor de 2F-rekentoets, moeten bij de eerste rekentoets in leerjaar 4 opnieuw een 6 of hoger halen voor de 2F-rekentoets om (weer) vrijgesteld te worden van rekenlessen en rekentoetsen.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een rekentoets waarin we de vier rekendomeinen toetsen.

Domein 1 – Getallen

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties
- wiskundetaal gebruiken
- getallen en getalrelaties
- structuur en samenhang
- memoriseren, automatiseren
- hoofdrekenen (noteren van tussenresultaten toegestaan)
- hoofdbewerkingen (+, -, ×, :) op papier uitvoeren met gehele getallen en decimale getallen
- bewerking met breuken (+, -, ×, :) op papier uitvoeren
- berekeningen uitvoeren om problemen op te lossen

- rekenmachine op een verstandige manier inzetten.

Domein 2 – Verhoudingen

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties
- wiskundetaal gebruiken
- verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, «deel van» met elkaar in verband brengen
- in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen

Domein 3 – Meten en meetkunde

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- maten voor lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur, tijd en geld
- meetinstrumenten
- schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties
- meetinstrumenten gebruiken
- structuur en samenhang tussen maateenheden
- verschillende representaties, 2D en 3D
- meten
- rekenen in de meetkunde

Domein 4 – Verbanden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen
- veelvoorkomende diagrammen en grafieken
- verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen
- gegevens verzamelen, ordenen en weergeven
- patronen beschrijven
- tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen
- rekenvaardigheden gebruiken

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op de rekentoetsen.

Wiskunde

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier tentamens (4x weging 1). Deze vier cijfers bepalen samen je overgangscijfer naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je drie tentamens (3x weging 3). Deze drie tentamens en de vier tentamens uit leerjaar 3 bepalen samen het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een tentamen waarmee we een kerndoelen en vaardigheden toetsen, dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak wiskunde staan hieronder beschreven.

Wi/K/1 Oriëntatie op leren en werken

Je kunt je oriënteren op het belang van wiskunde voor de eigen loopbaan en voor je functioneren in de maatschappij. Je kan een relatie leggen tussen wiskundige kennis en vaardigheden en de beroepspraktijk.

Wi/K/2 Basisvaardigheden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken.

Wi/K/3 Leervaardigheden in het vak wiskunde

Je kan structuren en verbanden opsporen in voor jou herkenbare situaties en verbindingen leggen met wiskundige begrippen, en daarbij:

- wiskundige technieken kiezen en gebruiken om problemen op te lossen, waaronder basialgoritmen en standaardmethodes
- communiceren door middel van adequaat (wiskundig) taalgebruik
- adequate onderzoeks- en redeneerstrategieën toepassen.

Wi/K/4 Algebraïsche verbanden

Je kan problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en woordformules hanteren, in het bijzonder bij lineaire verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

Je kan problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en (woord)formules hanteren bij verschillende typen verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

Je kan problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en formules hanteren bij verschillende typen verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

Wi/K/5 Rekenen, meten en schatten

Je kan efficiënt rekenen en cijfermatige gegevens kritisch beoordelen, en daarbij:

- schatten en rekenen met gangbare maten en grootheden

- op een verstandige manier de rekenmachine gebruiken.

Wi/K/6 Meetkunde

Je kan voorstellingen maken, onderzoeken en interpreteren van objecten en hun plaats in de ruimte, en daarbij:

- redeneren over meetkundige figuren en deze tekenen – afmetingen meten, schatten en berekenen –
- meetkundige begrippen, instrumenten en apparaten hanteren.

Je kan voorstellingen maken, onderzoeken en interpreteren van objecten en hun plaats in de ruimte, en daarbij:

- redeneren over meetkundige figuren en deze tekenen
- afmetingen meten, schatten en berekenen
- meetkundige begrippen en formules, instrumenten en apparaten hanteren.

Wi/K/7 Informatieverwerking, statistiek

Je kan informatie verzamelen, weergeven en analyseren met behulp van grafische voorstellingen, en daarbij:

- statistische representatievormen en een graaf hanteren
- op basis van de verwerkte informatie verwachtingen uitspreken en conclusies trekken.

Wi/K/8 Geïntegreerde Wiskundige Activiteiten

Je kan problemen in alledaagse situaties vertalen naar wiskundige problemen, en daarbij:

- de hierboven genoemde vaardigheden geïntegreerd gebruiken
- conclusies trekken die relevant zijn voor de bewuste probleemsituatie.

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op het tentamen.

PTA voor:	Wiskunde	Cohort: 2024 - 2026					
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 – Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 1 – Formules en grafieken Hst 2 – Plaats en afstand Hst 3 – Rekenen met formules Boek: Moderne Wiskunde	PTA 1 Schriftelijk 90 min.	x	x	1	Ja
2.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 – Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/7 – Informatieverwerking, statistiek Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 4 – Werken met aantallen Hst 5 – Gelijkvormigheid Hst 6 – Statistiek Boek: Moderne Wiskunde	PTA 2 Schriftelijk 90 min.	x	x	1	Ja

OUTLET
of
1990
SURE
v m b

3.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 – Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 7 – Vergelijkingen oplossen Hst 8 – Hellingen en tangens Hst 9 – Meten + redeneren Boek: Moderne Wiskunde	PTA 3 Schriftelijk 90 min.	x	x	1	Ja
4.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 – Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/7 – Informatieverwerking, statistiek Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 10 – Grafieken Hst 11 – Oppervlakte en inhoud Hst 12 - Grafen Boek: Moderne Wiskunde	PTA 4 Schriftelijk 90 min.	x	x	1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		(Som cijfers voor PTA 1 t/m PTA 4) : 4 = Rapportcijfer leerjaar 3					

PTA voor:	Wiskunde	Cohort: 2024 - 2026					
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/7 – Informatieverwerking, statistiek Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 1 – Grafieken en vergelijkingen Hst 2 – Vlakke meetkunde Hst 3 – Informatieverwerking Boek: Moderne Wiskunde	PTA 5 Schriftelijk 90 min.	x	x	3	Ja
6.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 4 – Machtsverbanden Hst 5 – Rekenen Hst 6 – Goniometrie Boek: Moderne Wiskunde	PTA 6 Schriftelijk 90 min.	x	x	3	Ja

7.	Wi/K/1 – Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 – Algebraïsche verbanden Wi/K/5 – Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 – Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 7 – Exponentiële formules Hst 8 – Ruimtemeetkunde (Boek: Moderne Wiskunde)	PTA 7 Schriftelijk 90 min.	x	x	3	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		(Som cijfers voor PTA 1 t/m PTA 7) : 13 = SE-cijfer					

Economie en Ondernemen

Algemene informatie

Het profiel Economie en Ondernemen is opgedeeld in 4 profielmodules. In leerjaar 3 worden 2 profielmodules en een gedeelte van de 3^e profielmodule behandeld en afgesloten. Het andere gedeelte van profielmodule 3 en profielmodule 4 worden behandeld en afgesloten in leerjaar 4.

In elke profielmodule worden de bijbehorende eindtermen behandeld. Ook worden in elke profielmodule onderdelen uit de kern Economie en Ondernemen behandeld en meegenomen in de toetsing. In de praktijktoets cijfer wordt de werkhouding van de leerling meegenomen in de beoordeling.

Profiel Retail & Styling

Bij deze module werken we met de boeken van EduHintOVD. PERSPECTIEF is de lesmethode voor het profiel Economie & Ondernemen. Bij deze module werken we met het boek "Retail & Styling".

Economie en Ondernemen							
PTA voor:	Vak :E&O Retail & Styling	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar:	3				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1+2	P/EO/1.1 Retail & Styling: 1. het begrip retailformule herkennen en toepassen 2. samenhang tussen doelgroep, assortiment en marktpositie herkennen en toepassen communicatie verzorgen 3. samenhang tussen de marketinginstrumenten	Taken: de verkoopomgeving realiseren en commerciële werkzaamheden uitvoeren.	Schriftelijk 90 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 90 min PTA02	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht PTA03	X		2x	Nee

	herkennen en toepassen secretariële ondersteuning verrichten 4. winkelinrichting ontwerpen en realiseren 5. promotiematerialen ontwerpen en realiseren						
1+2	P/EO/1.2 Retail & Styling: De kandidaat kan: 1. de verkoopomgeving verkoopklaar maken 2. artikelpresentaties maken aan de hand van thema en compositie 3. etaleren, visual merchandising aan de hand van thema en compositie 4. nevenactiviteiten organiseren om omzet te stimuleren	Taken: Commerciële werkzaamheden uitvoeren					

Profiel Service & Sales

Bij deze module werken we met de boeken van EduHintOVD. PERSPECTIEF is de lesmethode voor het profiel Economie & Ondernemen. Bij deze module werken we met het boek "Services & Sales".

Profiel Service & Sales							
PTA voor:	Vak :E&O Services & Sales	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
3+4	P/EO/2.1 Services & sales ; 1. service voor, tijdens en na de verkoop uitvoeren 2. communicatieve en sociale vaardigheden toepassen	Taken: - service verlenen - verkoopwerkzaamheden uitvoeren - afrekenhandelingen verrichten - online verkopen van goederen en diensten - service verlenen	Schriftelijk 90 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 90 min PTA02	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht PTA03	X		2x	Nee
3+4	P/EO/2.2 Services & sales: 1. klanten benaderen 2. klantenadvies geven op basis van artikelkennis 3. een verkoopgesprek voeren 4. decoratief inpakken	Taken: - verkoopwerkzaamheden uitvoeren					
	P/EO/2.3 Services & sales: 1. artikelen afrekenen 2. kas opmaken 3. omgaan met verschillende afreken-en betalingsvormen	Taken: - afrekenhandelingen verrichten					

	P/EO/2.4 Services & sales: <ol style="list-style-type: none"> 1. productpresentatie maken 2. verkoopkanaal realiseren 3. klanten werven en behouden 4. wet – en regelgeving toepassen 	Taken: - online verkopen van goederen en diensten					
--	--	---	--	--	--	--	--

Profielmodule Office & Support

Bij deze module werken we met de boeken van EduHintOVD. PERSPECTIEF is de lesmethode voor het profiel Economie & Ondernemen. Bij deze module werken we met het boek "Office & Support". In leerjaar 3 zal het eerste deel van het boek worden behandeld. In leerjaar 4 zal de rest van het boek worden behandeld.

PTA voor: Vak :E&O Office & Support Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Basisberoepsgerichte leerweg		Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
4+5+6	P/EO/4.1 Office & Support: <ol style="list-style-type: none"> 1. Documenten sorteren en archiveren in de bedrijfsstructuur 2. gegevens gebruiken en beheren 3. inkoop- en verkoopadministratieve werkzaamheden uitvoeren 4. financiële gegevens verwerken 5. agendabeheer verzorgen 	Taken: - gegevens verwerken - klantvriendelijk communiceren - ondersteunende werkzaamheden uitvoeren	Schriftelijk 90 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 90 min PTA02	X		1x	Ja

			Praktijkopdracht PTA03	X		2x	Nee
4+5+6	P/EO/4.2 Office & Support: De kandidaat kan: 1. optreden als aanspreekpunt voor klanten/bezoekers 2. receptie-/balie en ontvangstruimte beheren 3. zakelijke communicatie verzorgen	Taken: - gegevens verwerken - klantvriendelijk communiceren - ondersteunende werkzaamheden uitvoeren					
	P/EO/4.3 Office & Support: De kandidaat kan: 1. facilitaire ondersteuning uitvoeren 2. organisatorische werkzaamheden uitvoeren 3. dienstverlenende werkzaamheden uitvoeren	Taken: - gegevens verwerken - klantvriendelijk communiceren - ondersteunende werkzaamheden uitvoeren					

Profielmodule Stock & Supplies

Goederenontvangst en opslag daarvan, het verzamelen en verzenden van goederen, de voorraden bijhouden, inventariseren en bestellen van die goederen; het zijn allemaal belangrijke onderdelen van een onderneming. Van het organiseren tot planning van de magazijnwerkzaamheden; het hoort allemaal tot de logistiek van een bedrijf. In dit profielvak maak je o.a. kennis met de vaardigheden die je nodig hebt bij de verwerking van goederen en het bijhouden van de voorraad daarvan. Verder leer je zaken die te maken hebben met de verschillende soorten magazijnen en de toepassing van de wet- en regelgeving. In de praktijktoets cijfer wordt de werkhouding van de leerling meegenomen in de beoordeling.

Bij deze module werken we met de boeken van EduHintOVD. PERSPECTIEF is de lesmethode voor het profiel Economie & Ondernemen. Bij deze module werken we met het boek "Stock & Supplies".

PTA voor:	Vak :E&O Stock & Supplies	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
6+7	P/EO/3.1 Stock & Supplies: 1. goederen ontvangen 2. goederen opslaan 3. goederen verplaatsen 4. goederen verzamelen 5. verpakken en verzendklaar maken 6. goederen verzenden 7. omgaan met derving in een magazijn.	Taken: - magazijnwerkzaamheden uitvoeren - voorraad beheren en bestellen	Schriftelijk 90 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 90 min PTA02	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht PTA04	X		2x	Nee
6+7	P/EO/3.2 Stock & Supplies: 1. voorraadbeheer uitvoeren 2. goederen bestellen	Taken: - voorraad beheren en bestellen					

Berekening cijfer schoolexamen E&O	Alle PTA/16 = SE cijfer
------------------------------------	-------------------------

Groen

Algemene informatie

Het profiel Groen is opgedeeld in 4 profielmodules en deze worden in leerjaar 3 en 4 behandeld volgens onderstaand schema.

Profielmodule 3	-	Leerjaar 3
Profielmodule 4	-	Leerjaar 3
Profielmodule 1	-	Leerjaar 3, alleen hoofdstuk 1
Profielmodule 1	-	Leerjaar 4, hoofdstuk 2 en 3
Profielmodule 2	-	Leerjaar 4

Op de volgende pagina's is de volgorde van aanbieden aangehouden.

In elke profielmodule worden de bijbehorende eindtermen behandeld. Bij deze eindtermen werken wij met de 4 profielmodules van De Groene Wereld (voorheen het Ontwikkelcentrum). De leerlingen krijgen een digitale versie aangeboden met aanvullend een werkboek.

In het cijfer voor de praktijktoets wordt de werkhouding van de leerling meegenomen in de beoordeling.

Voor het opstellen van het PTA 2024-2026 is gebruik gemaakt van de Syllabus Centraal Examen 2025, versie 2, juli 2023

Profielmodule 3: Vergroening stedelijke omgeving

Profielmodule 3: Vergroening stedelijke omgeving							
PTA voor:	Vak : Vergroening stedelijke omgeving	Cohort:	2024 - 2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	P/GR/3.1 Een ontwerp maken voor de inrichting van de groene ruimte met planten en dieren	<ol style="list-style-type: none"> 1. een ontwerptekening maken voor een groene ruimte met daarin een groen object; 2. een ontwerptekening lezen en gebruiken; 3. innovatieve ontwikkelingen toepassen in een ontwerp van een groene ruimte 4. een huisvesting voor dieren en een kooiverrijking ontwerpen en de gemaakte keuzen toelichten. 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0301</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0302</p>	X		1x	Ja
				X		1x	Nee

P/GR/3.2 een ontwerp voor een groene ruimte met planten en dieren realiseren	1. aan de hand van een tekening een ruimte inrichten; 2. met behulp van instrumenten en apparaten, schattingen en metingen uitvoeren om een ontwerp te realiseren;	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0303	X		1x	Ja
	3. op basis van een beplantingsplan een ruimte beplanten; 4. een huisvesting en kooiverrijking voor dieren realiseren	Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0304	X		1x	Nee
P/GR/3.3 een groene ruimte onderhouden en beheren	1. groene onderhoudswerkzaamheden inventariseren en uitvoeren;	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0305	X		1x	Ja
	2. dieren huisvesten, voeren en verzorgen en daarbij rekening houden met het welzijn van dieren; 3. door middel van onderzoek aantonen of water veilig is voor gebruik door planten en dieren	Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0306	X		1x	Nee

	P/GR/3.4 anderen informeren over het belang van planten en dieren en over de herkomst van natuurlijke producten.	<ol style="list-style-type: none"> 1. informatie geven over de functie en het belang van planten en dieren; 2. informatie geven over de herkomst van natuurlijke producten; 3. informatie geven over innovatieve ontwikkelingen in een stedelijke omgeving. 	Lesinhoud wordt getoetst bij andere 3 toetsen van module 3				
Berekening cijfer schoolexamen		Zie na laatste profielmodule					

Profielmodule 4: Groene vormgeving en verkoop

Profielmodule 4: Groene vormgeving en verkoop							
PTA voor:	Vak : Groene vormgeving en verkoop (versie 2020)	Cohort:	2024 - 2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	P/GR/4.1 Verschillen tussen retailformules benoemen en hiernaar handelen, producten bestellen en bestelde goederen in ontvangst nemen, controleren, verwerken en verzorgen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. verschillen tussen retailformules in de groene sector benoemen; 2. op beargumenteerde wijze geschikte inkoopkanalen kiezen bij de inkoop van aan de groene sector 	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0401 Praktijkopdracht, 110 minuten,	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht, 110 minuten,	X		1x	Nee

		<p>gerelateerde producten en producten bestellen;</p> <p>3. aan de groene sector gerelateerde producten in ontvangst nemen, controleren en verwerken;</p> <p>4. aan de groene sector gerelateerde producten in de winkel plaatsen, beheren en verzorgen</p>	PTA-K-0402				
	<p>P/GR/4.2 Ontwerpen, promoten, inrichten en presenteren aan de hand van een winkelformule.</p>	<p>1. een marketingmix toepassen;</p> <p>2. een promotieactiviteit en promotiemateriaal ontwerpen en maken met aan de groene sector gerelateerde producten, passend bij een winkelformule</p> <p>3. een artikelpresentatie ontwerpen en maken met groene producten</p> <p>4. een decoratieve schikking ontwerpen en maken met behulp van steektechnieken;</p> <p>5. een boeket samenstellen met behulp van een korenschoof bindtechniek;</p> <p>6. een ontwerp maken voor de inrichting van een ruimte en een ruimte inrichten passend bij de winkelformule, een</p>	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0403</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0404</p>	X		1x	Ja
				X		1x	Nee

		doelgroep, seizoenen en trends				
P/GR/4.3 Producten verkopen	<ol style="list-style-type: none"> 1. een verkoopgesprek voeren afgestemd op de klant en een winkelformule; 2. een klant adviseren bij verkoop van aan de groene sector gerelateerde producten; 3. prijsberekeningen maken; 4. een offerte maken; 5. betalingshandelingen verrichten; 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0405</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0406</p>	X		1x	Ja
			X		1x	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Zie na laatste profielmodule				

PTA voor:	Vak : Groene productie	Cohort:	2024 - 2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3 en 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	P/GR/1.1 kennis hebben van eigentijds en duurzaam ondernemen in de groene sector, rekening houdend met omgevingsfactoren.	<ol style="list-style-type: none"> 1. de meest voorkomende bedrijfsvormen en nevenactiviteiten herkennen en benoemen; 2. bedrijfskolommen benoemen; 3. verschillende technologische en innovatieve ontwikkelingen herkennen en benoemen; 4. de effecten benoemen van agrarische productie op het milieu en op de eindproducten; 5. vormen van het beheer van het landelijk gebied herkennen en benoemen; 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0101</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0102</p>	X		1x	Ja
				X		1x	Nee

<p>P/GR/1.2 plantaardige producten vermeerderen, gewassen en planten telen en oogsten en daarbij gangbare technologie en technieken herkennen en gebruiken</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. teeltwerkzaamheden benoemen, kiezen, voorbereiden en uitvoeren; 2. generatieve en vegetatieve vermeerderingsmethoden bij planten toepassen; 3. de groeivoorwaarden van planten benoemen en toepassen 4. het juiste moment van oogsten vaststellen, oogsten, producten sorteren en bewaren; 5. gangbare technologie en technieken toepassen 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0103</p>	X		1x	Ja
	<ol style="list-style-type: none"> 3. de groeivoorwaarden van planten benoemen en toepassen 4. het juiste moment van oogsten vaststellen, oogsten, producten sorteren en bewaren; 5. gangbare technologie en technieken toepassen 	<p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0104</p>	X		1x	Nee
<p>P/GR/1.3 op bedrijfsmatige wijze dieren houden en hierbij verantwoorde keuzes maken met respect voor welzijn, voedselveiligheid, milieu en duurzaamheid.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. productiedoelen aan de hand van het exterieur van dieren herkennen en benoemen; 2. verschillende dierhouderijsystemen in de productiesector herkennen en benoemen; 3. op basis van huisvestingsnormen een verblijf voor productiedieren beoordelen; 4. begrippen van voortplanting en het belang van voortplanting en fokkerij bij dieren benoemen; 5. voersoorten herkennen en benoemen en voer afwegen volgens het voeradvies; 7. de gezondheid en het welzijn van dieren beoordelen en eventuele verbeterpunten aangeven; 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0105</p>	X		1x	Ja
	<ol style="list-style-type: none"> 3. op basis van huisvestingsnormen een verblijf voor productiedieren beoordelen; 4. begrippen van voortplanting en het belang van voortplanting en fokkerij bij dieren benoemen; 5. voersoorten herkennen en benoemen en voer afwegen volgens het voeradvies; 7. de gezondheid en het welzijn van dieren beoordelen en eventuele verbeterpunten aangeven; 	<p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0106</p>	X		1x	Nee

		8. gegevens aflezen uit automatiseringssystemen					
Berekening cijfer schoolexamen		Zie na laatste profielmodule					

Profielmodule 2: Tussen productie en verkoop

Profielmodule 2: Tussen productie en verkoop							
PTA voor:	Vak : Tussen productie en verkoop	Cohort:	2024 - 2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	P/GR/2.1 Voedingsmiddelen uit de groene sector hanteren, verwerken, bereiden en bewaren en van de juiste informatie voorzien	<ol style="list-style-type: none"> 1. grondstoffen bewerken en bereiden tot houdbare producten; 2. de kwaliteit van het proces en het product bewaken; 3. aan de hand van een recept een product bereiden; 4. een maaltijd samenstellen en de gemaakte keuze van de samenstelling motiveren 5. een product voorzien van informatie 	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0201 Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0202	X		1x	Ja
				X		1x	Nee

	<p>P/GR/2.2 in de groene sector geproduceerde producten selecteren, verpakken en transport klaar maken, afgestemd op het verkoopkanaal.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. producten selecteren aan de hand van kwaliteitsvoorschriften; 3. producten volgens voorschrift verpakken voor transport 4. passende verkoopkanalen kiezen bij de verkoop vanaf de producent 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0203</p>	X		1x	Ja
			<p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0204</p>	X		1x	Nee
	<p>P/GR/2.3 een voorraadbeheersysteem gebruiken, bestelopdrachten in ontvangst nemen en verwerken tot een order en goederen klaarzetten voor verzending.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. bestelopdrachten en inkomende goederen in ontvangst nemen, bevestigen en verwerken; 2. een voorraadbeheersysteem gebruiken; 3. mutaties doorvoeren in een voorraadsysteem; 4. orders klaarzetten voor verzending 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-K-0205</p>	X		1x	Ja
			<p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-K-0206</p>	X		1x	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Zie hieronder					

Zorg en Welzijn

Algemene informatie:

Het profiel Zorg en Welzijn is opgedeeld in 4 profielmodules. In leerjaar 3 worden 2 profielmodules en een gedeelte van de 3^e profielmodule behandeld en afgesloten.

Het andere gedeelte van profielmodule 3 en profielmodule 4 worden behandeld en afgesloten in leerjaar 4.

In elke profielmodule worden de bijbehorende eindtermen behandeld. Ook worden in elke profielmodule onderdelen uit de kern Zorg en welzijn behandeld en meegenomen in de toetsing.

Profiel Mens en Gezondheid

Bij deze module werken we met de boeken van Thieme Meulenhoff. Mixed is de lesmethode voor het profiel Zorg en Welzijn. Bij deze module werken we met het boek “Mens en Gezondheid”.

Zorg en Welzijn							
PTA voor:	Mens en Gezondheid	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar:	3				
Periode	Eindtermen	Inhoud	Toets-vorm,	SE	CE	Weging	Herkansing
	<i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	<i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	duur en code				
1+2	P/ZW/1.2: 1. Een gezonde maaltijd samenstellen 2. Recepten lezen en omrekenen naar aantal personen 3. Een planning maken voor het correct uitvoeren van de	Taken: Een gezonde maaltijd samenstellen, bereiden en opdienen.	Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA01	X		1x	Ja

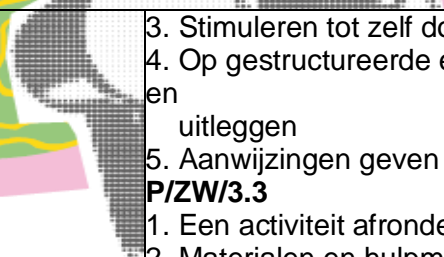

	<p>werkzaamheden</p> <p>4. Tijdens werkzaamheden rekening houden met hygiëne</p> <p>5. Basisvaardigheden toepassen die noodzakelijk zijn voor de bereiding van een maaltijd</p> <p>6. Materiaal en apparatuur hanteren bij de bereiding van gerechten in de privéhuishouding</p> <p>7. Gerechten presenteren</p> <p>8. Gebruikte materialen schoonmaken en opruimen</p>		Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA02	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA03	X		1x	Ja
1+2	<p>P/ZW/1.3 :</p> <p>1. Informatie zoeken en geven over voedings- en bewegingspatroon en dagritme</p> <p>2. Voedings- en leefgewoonten observeren, herkennen, en de klant hierover adviseren</p> <p>Uitleggen hoe dagritme van invloed is op het fysieke en mentale welzijn.</p>	<p>Taken:</p> <p>Ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme.</p>					
			Praktische opdracht PTA04	X		2x	Nee

Profielmodule Mens en Activiteit

Bij deze module werken we met de boeken van Thiememeulenhoff. Mixed is de lesmethode voor het profiel Zorg en Welzijn. Bij deze module werken we met het boek "Mens en Activiteit".

PTA voor: Mens en Activiteit							
Leerweg: Kaderberoepsgericht		Cohort: 2024-2026					
Leerjaar: 3							
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
3+4	P/ZW/1.1 1. Uitleggen welke aspecten van invloed zijn op fysiek, psychische en sociale gezondheid. 2. Een verband leggen tussen leefstijl, voedingspatroon, hygiëne, bewegen en gezondheid. 3. Informatie zoeken en geven over het gebruik van genotmiddelen. 4. De invloed van media op leefstijl beschrijven en herkennen	Taken: Informatie geven voor een gezonde leefstijl	Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA02	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA03	X		1x	Ja
3+4	P/ZW/3.1 1. Wensen en behoeften achterhalen 2. Activiteiten kiezen die passen bij het doel en de doelgroep 3. Informatie zoeken en geven over (re)creatieve activiteiten 4. Een draaiboek maken voor een activiteit P/ZW/3.2 1. De deelnemers gastvrij ontvangen, op hun gemak stellen en wegwijs maken 2. Motiveren tot deelname aan een activiteit	Taken: Een eenvoudige activiteit voor een individu en groep voorbereiden Taken: Een eenvoudige activiteit met een individu en groep	Praktische opdracht PTA04	X		2x	Nee

	<p>3. Stimuleren tot zelf doen of meedoen 4. Op gestructureerde en consequente wijze iets voordoen en uitleggen 5. Aanwijzingen geven</p> <p>P/ZW/3.3</p> <p>1. Een activiteit afronden 2. Materialen en hulpmiddelen laten opruimen 3. Een activiteit met deelnemers en medewerkers evalueren</p>	<p>uitvoeren.</p> <p>Een eenvoudige activiteit met een individu en groep afsluiten.</p>	
---	---	---	--

Profielmodule Mens en Omgeving

Bij deze module werken we met de boeken van ThiemeMeulenhoff. Mixed is de lesmethode voor het profiel Zorg en Welzijn. Bij deze module werken we met het boek "Mens en Omgeving". In leerjaar 3 zal het eerste deel van het boek worden behandeld. In leerjaar 4 zal de rest van het boek worden behandeld.

PTA voor:	Mens en Omgeving	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgericht	Leerjaar:	3+4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
4+5+6	P/ZW/2.1: 1. Werkvolgorde en planning maken voor de uit te voeren werkzaamheden 2. Onderhoudsvoorschriften lezen, interpreteren en er naar handelen 3. Schoonmaakmiddelen, -apparatuur en -materialen kiezen en gebruiken 4. Werkzaamheden uitvoeren volgens plan 5. Gebruikte materialen schoonmaken en opruimen	Taken: Schoonmaak en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren	Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA02	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA03	X		1x	Ja
4+5+6	P/ZW/2.2: 1. Etiketten lezen, interpreteren en er naar handelen 2. Was sorteren 3. Een wasbehandeling uitvoeren 4. Strijken, vouwen en opbergen van de was	Taken: Textiel verzorgen	Praktische opdracht PTA04	X		2x	Nee

P/ZW/2.3

1. Zich representatief en klantgericht opstellen
2. De klant ontvangen en begroeten
3. Een informatief en zakelijk gesprek voeren
4. Zijn taalgebruik afstemmen op de klant met name woordkeuze, wijze van spreken en stemgebruik.
5. Een telefoonnotitie boodschap aannemen en doorgeven
6. Een telefonische afspraak maken
7. Schriftelijk rapporteren
8. Afscheid nemen

Baliewerkzaamheden verrichten

P/ZW/2.4

1. Informatie geven over veelvoorkomende aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw

Ondersteunen bij het kiezen van aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw die toegankelijkheid en veiligheid bevorderen.

P/ZW/2.5

1. Een ruimte inrichten conform de opdracht
2. De inrichting afstemmen op de wensen en behoeften van de gebruiker

Bij het inrichten van een ruimte rekening houden met het gebruik van de ruimte.

Profielmodule Mens en Zorg

Bij deze module werken we met de boeken van ThiemeMeulenhoff. Mixed is de lesmethode voor het profiel Zorg en Welzijn. Bij deze module werken we met het boek "Mens en Zorg".

PTA voor: Mens en Zorg							
Leerweg: Kaderberoepsgericht		Cohort: 2024-2026					
Leerjaar: 4							
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets- vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
6+7	P/ZW/4.1: 1. De hulpbehoefte van een klant achterhalen en er naar handelen. 2. Begrip en respect tonen voor gevoelens en wensen van de klant 3. Verzorgende activiteiten uitvoeren en daarbij rekening houden met de privacy van de klant 4. De klant stimuleren tot zelfredzaamheid	Taken: Ondersteunen bij eenvoudige verzorgende activiteiten	Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA02	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA03	X		1x	Ja
	P/ZW/4.2: 1. De hulpbehoefte van een klant achterhalen en er naar handelen 2. Begrip tonen voor gevoelens en wensen van de klant 3. Ondersteunen bij beweeg-, til-en verplaatsingstechnieken P/ZW/4.3: 1. Een inschatting maken van de ernst van de verwonding en afwegen: zelf handelen of hulp zoeken	Taken: Ondersteunen bij bewegen en verplaatsen Eenvoudige EHBO-technieken toepassen	Praktische opdracht PTA04	X		2x	Nee

<p>2. Handelen bij lichte verwondingen, letsel aan het bewegings-apparaat, verslikken en stikken, bloedneus, splinter</p> <p>P/ZW/4.4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informatie zoeken en geven over vaak voorkomende ziekteverschijnselen 2. Een inschatting maken van de ernst van de ziekte en het eigen handelen daar op aanpassen 3. Toezien op juist medicijngebruik 4. Handelingen uitvoeren volgens voorschrift arts en recept <p>P/ZW/4.5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemen van ICT en technologie volgens instructie gebruiken 2. De functies van ICT en (zorg)technologie benoemen en adviseren over de inzet van deze systemen 	<p>Ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen</p> <p>Toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken.</p>					
<p>Berekening cijfer schoolexamen Z&W</p>	<p>Alle PTA/20 = SE cijfer</p>					

Profielmodule Mens en Zorg

Bij deze module werken we met de boeken van ThiemeMeulenhoff. Mixed is de lesmethode voor het profiel Zorg en Welzijn. Bij deze module werken we met het boek "Mens en Zorg".

Module Mens en Zorg							
PTA voor:	Module Mens en Zorg Ondersteunende handelingen verrichten bij het zorg verlenen aan de klant	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar:	4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
6+7	P/ZW/4.1: 5. De hulpbehoefte van een klant achterhalen en er naar handelen. 6. Begrip en respect tonen voor gevoelens en wensen van de klant 7. Verzorgende activiteiten uitvoeren en daarbij rekening houden met de privacy van de klant 8. De klant stimuleren tot zelfredzaamheid	Taken: Ondersteunen bij eenvoudige verzorgende activiteiten	Schriftelijk 45 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 45 min PTA02	X		1x	Ja
			Schriftelijk 45 min PTA03	X		1x	Ja
6+7	P/ZW/4.2: 4. De hulpbehoefte van een klant achterhalen en er naar handelen 5. Begrip tonen voor gevoelens en wensen van de klant 6. Ondersteunen bij beweeg-, til- en verplaatsingstechnieken	Taken: Ondersteunen bij bewegen en verplaatsen	Praktische opdracht PTA04	X		2x	Nee

	<p>P/ZW/4.3: 3. Een inschatting maken van de ernst van de verwonding en afwegen: zelf handelen of hulp zoeken 4. Handelen bij lichte verwondingen, letsel aan het bewegings-apparaat, verslikken en stikken, bloedneus, splinter</p> <p>P/ZW/4.4: 3. Informatie zoeken en geven over vaak voorkomende ziekteverschijnselen 4. Een inschatting maken van de ernst van de ziekte en het eigen handelen daar op aanpassen 3. Toezien op juist medicijngebruik 4. Handelingen uitvoeren volgens voorschrift arts en recept</p> <p>P/ZW/4.5: 3. Systemen van ICT en technologie volgens instructie gebruiken 4. De functies van ICT en (zorg)technologie benoemen en adviseren over de inzet van deze systemen</p>	<p>Eenvoudige EHBO-technieken toepassen</p> <p>Ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen</p> <p>Toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken.</p>					
Berekening cijfer schoolexamen Z&W		Alle PTA/24 = SE cijfer					

UPE
UPE
UPE
v m b

Keuzevakken Economie & Ondernemen

Drone

Algemene informatie :

In het keuzevak Dronetechniek 1 krijgt de leerling theorie en praktijk om uiteindelijk te kunnen vliegen met een drone in een beroepssituatie. De leerling kan verschillende type drones herkennen. De leerling kent de wet- en regelgeving die geldt voor het vliegen met drones. De leerling kan een vluchtplan ontwerpen en interpreteren.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets   weging: elke toets 1x herkansbaar
 1x praktijkopdracht   weging: elke toets 2x herkansbaar

PTA voor:	Drone	Cohort:	2024-2026					
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar:	3+4					
Periode	Eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing	
.	K/PIE/22.1 1. Benoemen uit welke (technische) onderdelen een drone is opgebouwd en kent de functie daarvan. 2. De hoofdgroepen van drones (typen) en hun vluchtsensoren onderscheiden en kent de eigenschappen.	Het onderscheiden van de type drones en het kennen van de principes van het vliegen, de techniek van vluchtsensoren en de toepassingsmogelijkheden daarvan.	Schriftelijk 60 min.			X	1x	Ja

	<p>3. Op basis van de eigenschappen voorbeelden benoemen van de toepassing van drones in verschillende (beroeps)situaties en sectoren.</p>						
K/PIE/22.2	<p>1. De basis luchtvaart wet- en regelgeving die geldt voor het veilig inzetten van een drone noemen.</p> <p>2. De basiskenmerken van een vluchtlocatie in kaart brengen en risico's voor de vlucht benoemen.</p> <p>3. De onderdelen van een vluchtplan benoemen en kan een pre-vluchtplan lezen.</p>	Het kennen van de wet- en regelgeving die geldt voor het vliegen met drones.	Praktijkopdracht	X		2x	Ja
K/PIE/22.3	<p>1. Voor de locatie van de vlucht zelf belangrijke informatie vinden</p> <p>2. Een risicoanalyse uitvoeren volgens het VMS. (veiligheidsmanagementsysteem).</p> <p>3. Een eenvoudig bestaand vluchtplan interpreteren</p>	Interpreteren van een eenvoudig vluchtplan en een ontwerp daarvoor maken.		x			
K/PIE/22.4	<p>1. Een eenvoudig vluchtplan interpreteren en op basis daarvan een drone in de lucht brengen in een beroepssituatie.</p>	Het uitvoeren van een vlucht met een drone in een beroepssituatie op basis van een (zelfontworpen) vluchtplan.		x			
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Evenementen

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak ga je samen met je groep een evenement organiseren. Je gaat het evenement ook echt uitvoeren met de groep. Je maakt een passende organisatie waaronder de planning, draaiboek, begroting en vergelijkt deze uiteindelijk met de realisatie. Je betreft de belanghebbende van de school bij de uitvoering van het evenement.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie   weging: 1x   herkansbaar
 1 praktijktoets   weging: 2x   niet herkansbaar

PTA voor:	Evenementen	Cohort:	2024-2026					
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar:	3-4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets- vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing	
1.	Mede organiseren van een evenement.		Theorie toets			X	1	Ja

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planning voor een kleinschalig evenement maken. 2. Een draaiboek voor een evenement maken. 3. Een eenvoudige begroting voor een evenement maken. 4. Assisteren bij het maken van afspraken binnen gestelde kaders met medeorganisatoren, betrokken instellingen, instanties, derden en dergelijke, noodzakelijk om een kleinschalig evenement te organiseren. 	<p>Planning maken. Draaiboek maken. Begroting maken. Assisteren bij kleinschalig evenement.</p>		X			
2.	<p>Deeltaak, assisteren bij een evenement.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Assisteren bij de opbouw van een kleinschalig evenement. 2. Een bijdrage leveren aan activiteiten tijdens een evenement. 3. Assisteren bij de afbouw van een evenement. 4. Tijdens evenement eigentijdse communicatiemiddelen adequaat inzetten. 			X			
3.	Algemeen	Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Praktijkopdracht	X		2x	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Fotografie

Algemene informatie:

In het keuzevak Fotografie werkt de leerling aan het ontwikkelen van een concept voor een fotografie-opdracht en het uitvoeren hiervan. Hiervoor ontwikkeld de leerling kennis van de beeldende begrippen met betrekking tot fotografisch werk zoals; licht (belichting), (camera)standpunten en compositie. En daarnaast technische kennis van fotografie-apparatuur zoals; camera, statief, reflectiescherm en (studio)lamp. De leerling zal alle aspecten van een fotografie-opdracht uitvoeren, van het ontwikkelen van het concept tot het presenteren en evalueren. Hierbij worden keuzes gemaakt voor de benodigde apparatuur en materialen zullen deze ook zelf worden opgebouwd, aangesloten en bediend. De KBL-leerling zal daarnaast het concept en eindproduct ook bespreken (met de opdrachtgever) en de gemaakte keuzes beargumenteren.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets   weging: elke toets 1x herkansbaar
 1x praktijkopdracht   weging: elke toets 2x herkansbaar

Fotografie							
PTA voor:	Fotografie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basis beroepsgericht	Leerjaar:	3+4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/MVI/7.1 1. De wensen van de opdrachtgever bespreken 2. Informatie van de locatie waar de fotografie-opdracht gaat plaatsvinden verzamelen en onderzoeken	Een fotografie concept en/of plan voor de opdrachtgever ontwikkelen.	Schriftelijk 60 min.	X		1x	Ja

	K/MVI/7.2 1. Fotografieapparatuur en materiaal verzamelen, opbouwen, aansluiten en na afloop weer afbreken. 2. Fotografieapparatuur bedienen bij producties en opnames maken 3. Fotografie beelden bewerken en monteren	Fotografische beelden realiseren en bewerken.					
	K/MVI/7.3 1. Fotografie materialen en apparatuur controleren en eenvoudig onderhoud verrichten	Fotografie apparatuur en materiaal onderhouden en beheren.					
	K/MVI/7.4 1. Effectieve vorm en inhoud geven aan de presentatie 2. Omgaan met reacties 3. Een procesevaluatie maken	Het werk presenteren en promoten verschillende (beroeps)situaties en sectoren.	Praktijkopdracht	X		2x	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Gamedesign

Algemene informatie :

In het keuzevak Gamedesign werkt de leerling aan de ontwikkeling en uitwerking van een game. Hiervoor ontwikkeld de leerling kennis van begrippen op het gebied van games zoals; gameplay, spelverloop en characters en hoe deze in te zetten aan de hand van

opdrachteisen. Voor de BBL- en KBL-leerling worden de opdrachteisen gegeven. De leerling ontwikkelt vanuit de opdrachteisen een idee voor een game en maakt keuzes voor een gameplay rekening houdend met doel en doelgroep. De leerling ontwerpt alle visuele elementen zoals characters, achtergronden en attributen en werkt deze digitaal uit. In game software leert de leerling interactiviteit toe te kennen en het spelidee uit te werken. Tot slot leert de leerling het spel op een passende manier aan te kondigen rekening houdend met het doel en de doelgroep

De eindtermen die worden behandeld staan in onderstaand overzicht aangegeven per onderdeel.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theoretietoets   weging: elke toets 1x herkansbaar
 1x praktijkopdracht   weging: elke toets 2x herkansbaar

PTA voor:	Gamedesign	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar:	3+4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/MVI/6.1 1. Wensen en eisen van een opdrachtgever inventariseren. 2. Een idee overbrengen 3. Een onderbouwde keuze van een gameplay maken	Een spel bedenken en een idee vastleggen.	Schriftelijk 60 min.	X		1x	Ja
	K/MVI/6.2 1. Een (fragment van een) spelverloop uitwerken in een storyboard 2. Een interface schetsen en ontwerpen. 3. Bruikbare ontwerpen maken voor een spel (fragment).	Een game ontwerpen.					

	K/MVI/6.3 1. Velden, characters en attributen importeren in game software. 2. Besturingselementen interactief maken. 3. een spel (fragment) werkend maken en testen op gebruik 4. Correcties doorvoeren en opleveren. 5. Een aankondiging maken.	Een game maken.	Praktijkopdracht	X		2x	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Geüniformeerde dienstverlening en veiligheid

Algemene informatie:

In dit keuzevak wordt theoretisch en praktisch ingegaan om zo een beeld te krijgen van de breedte van de veiligheidsbranche en om kennis te maken met de veiligheidsberoepen bij defensie, politie, de particuliere beveiliging en het (stads)toezicht.

De eindtermen die worden behandeld staan in onderstaand overzicht aangegeven per onderdeel.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets   weging: elke toets : 1x   herkansbaar
 1x praktijkopdracht   weging: elke toets : 2x   herkansbaar

PTA voor:	Geüniformeerde dienstverlening en veiligheid	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar:	3 en 4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
	K/D&P/6.1 1. Het belang van mentale en fysieke weerbaarheid benoemen voor de beroepen in de veiligheidsbranche 2. De elementen van een fysieke vaardigheidstoets benoemen, het parcours uitzetten en op de juiste manier uitvoeren 3. Ten behoeve van het uithoudingsvermogen een bepaald parcours binnen de daarvoor gestelde norm voor de verschillende mbo veiligheidsopleidingen uitvoeren 4. Een hindernisbaan, survival parcours of stormbaan afleggen en daarbij adequaat omgaan met risico's voor jezelf en anderen 5. In verschillende gesimuleerde situaties en aan de hand van instructies zich	Fysieke en conditionele oefeningen uitvoeren. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding	Schriftelijk 60 min.	X		1x	Ja

<p>ordelijk verplaatsen, individueel of in een groep</p> <p>6. De meest voorkomende waterongevallen benoemen, de principes van het zwemmend redden uitleggen en deze in een simulatie toepassen</p>						
<p>K/D&P/6.2</p> <p>1. Een situatie observeren en afwijkingen in een fysieke omgeving en/of gedrag herkennen</p> <p>2. Signalementen opnemen en herkennen</p> <p>3. Afwijkingen in een fysieke omgeving en/of gedrag registreren en hierover communiceren</p>	<p>Rapporteren van incidenten in een gesimuleerde omgeving.</p> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding</p>					
<p>K/D&P/6.3</p> <p>1. Gastvrij, vriendelijk en klantgericht bezoekers ontvangen en de weg wijzen</p> <p>2. Toezicht houden (observeren, signaleren)</p> <p>3. Calamiteiten herkennen en benoemen</p> <p>4. In een gesimuleerde omgeving met emoties van anderen omgaan en de juiste omgangsvorm kiezen (luisterend optreden, geweldloos communiceren, de-escaleren, doelgericht communiceren)</p> <p>5. Dilemma's in de veiligheidsbranche herkennen en benoemen en op adequate wijze omgaan met dilemma's (niet oordelend handelen, omgaan met tegenstrijdige belangen)</p>	<p>Zorgdragen voor toezicht van een klein evenement in de eigen schoolomgeving (denk aan host in kantine, ontvangst school, toezicht houden in gang of op schoolplein).</p> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding</p>		X			

	<p>6. Professionele hulpmiddelen herkennen en in simulatie gebruiken (denk aan: gebruik portofoon en megafoon en het toepassen van het NATOalfabet)</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

<p>K/D&P/6.4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De taken, bevoegdheden, verschillen en overeenkomsten herkennen en benoemen tussen de vier beroepsgroepen in de veiligheidsbranches 2. Veiligheidsberoepen in het veiligheidsnetwerk herkennen 3. Voor verschillende risicovolle situaties een beveiligingsdienst selecteren (woonsituaties, publieke ruimten, zakelijke dienstverlening) 4. Voor verschillende doeleinden technologische hulpmiddelen selecteren 5. Het doel, de functie en het gebruik van technologische hulpmiddelen benoemen 6. De gebruiksmogelijkheden, voor- en nadelen (risico's) benoemen van het gebruik van technologische hulpmiddelen 7. De eigen woning beoordelen op inbraakgevoeligheid 8. In een rapport een advies geven over inbraakbeveiliging van de eigen woning 	<p>Risicovolle situaties voorkomen.</p> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding</p>		X			
<p>K/D&P/6.5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De taken van een evenementenregelaar herkennen en benoemen 2. Een veilige situatie creëren voor zichzelf en voor bezoekers van een schoolplein 	<p>Regelend optreden in de school of op het eigen schoolplein.</p> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding</p>	Praktijkopdracht	X		2x	Ja

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Fietsverkeer conform de afspraken binnen de school in goede banen leiden 4. Servicegericht toegang verlenen aan bezoekers 5. Toegangskaarten controleren en bezoekers verwijzen 6. Een garderobe inrichten en garderobewerkzaamheden verrichten 						
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Mode en Design

Algemene informatie :

1	K/EO/8.2 1. Technieken toepassen, bijvoorbeeld timmeren, lijmen, naaien, zagen, knippen. 2. Apparatuur bedienen, bijvoorbeeld tacker, lockmachine, naaimachine, Strijkbout	Taken: Werkzaamheden binnen mode en design uitvoeren ten aanzien van productietechnieken.				
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer				

Ondernemen

Algemene informatie:

Onderscheidend, passend assortiment, betrouwbaar en o.a. opvallend zijn als bedrijf is vanwege de grote concurrentie ontzettend belangrijk. Van goede producten tegen scherpe prijzen tot het bepalen van een juiste servicegraad kun je bedenken.

Het hoort allemaal bij ondernemen. In dit keuzevak maak je kennis met de belangrijkste basisvaardigheden die je nodig hebt om een onderneming als idee te starten.

De eindtermen die worden behandeld staan in onderstaand overzicht aangegeven per onderdeel.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theoretische toets   weging: elke toets

1x herkansbaar

1x praktijkopdracht   weging: elke toets

2x herkansbaar

PTA voor:	Ondernemen	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar:	3 en 4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
	K/EO/5.1 1. Persoonlijke gegevens beschrijven 2. Persoonlijke motieven beschrijven 3. Persoonlijke kwaliteiten beschrijven 4. De keuze voor de ondernemingsvorm motiveren	Jezelf als ondernemer beschrijven. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Schriftelijk 60 min.	x		1x	Ja
	K/EO/5.2 1. Het doel van de onderneming beschrijven 2. De markt beoordelen 3. Een marketingmix ontwerpen en toepassen 4. Inkoop- en verkoopbeleid toepassen	Een marketingplan maken. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.		x			

	K/EO/5.3 1. Een investeringsplan maken 2. Een financieringsplan maken 3. Een exploitatiebegroting maken 4. Een liquiditeitsbegroting maken 5. De haalbaarheid van het plan beoordelen	Een (eenvoudig) financieel plan maken. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.		x				
	K/EO/5.4 1. Het ondernemingsplan uitvoeren 2. Een resultatenoverzicht presenteren 3. De uitvoering nabespreken en evalueren	Het uitvoeren van het ondernemingsplan. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Praktijkopdracht	x	2x	Ja		
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer						

Presentatie & Styling

Algemene informatie:

Onderscheidend en opvallend zijn in je presentatie is vanwege de grote concurrentie ontzettend belangrijk. Van een bedrijfslogo tot iets groot en vaak duur zoals een etalage, reclamecampagne kun je ontwerpen. Het hoort uiteindelijk allemaal tot de mogelijkheden. In dit keuzevak maak je kennis met de vaardigheden die je nodig hebt om artikelpresentaties, etalage, folders, e.d. te ontwerpen en te vervaardigen.

De eindtermen die worden behandeld staan in onderstaand overzicht aangegeven per onderdeel.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: elke toets : 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: elke toets : 2x	herkansbaar

PTA voor: Presentatie en Styling									
PTA voor:		Cohort:		2024-2026					
Leerweg:		Leerjaar: 3 en 4							
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets- vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing		
	K/EO/7.1 1. Artikelpresentaties maken aan de hand van thema en compositie 2. Etaleren, visual merchandising aan de hand van thema en compositie 3. (etalage) Poppen aankleden, draperen 4. Decoratief inpakken 5. Een logo ontwerpen 6. Een folder ontwerpen, advertentie ontwerpen 7. Een (doorlopende) presentatie ontwikkelen, bijvoorbeeld narrow casting 8. Een commercial maken 9. Een website bouwen	Presentatie- en stylingtechnieken uitvoeren. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Schriftelijk 60 min. Praktijkopdracht				X	1x	Ja
							X	2x	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer							

KEUZE
VAKKEN
GROEN

vmb

Keuzevakken Groen

Actief in de natuur

Algemene informatie

In het keuzevak **Actief in de natuur** krijgt de leerling theorie en praktijk om vanuit kennis en ervaring met de natuur, deze in te zetten en benutten ten behoeve en ondersteuning van recreatieve doeleinden, in een groene omgeving.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Actief in de natuur)							
PTA voor:	Vak: Actief in de natuur	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/GR/16.1 Recreatieve activiteiten in de natuur actief organiseren en begeleiden	<ol style="list-style-type: none"> Een overzicht maken van mogelijke recreatieve activiteiten in de natuur, gecategoriseerd per doelgroep; Sportieve en recreatieve groepsactiviteiten voorbereiden Sportieve en recreatieve groepsactiviteiten in de 	Schriftelijk, theorie, 45 minuten Praktijkopdracht, 110 minuten,	X		1x	Ja
				X		2x	Nee

		<p>natuur op veilige wijze begeleiden; 4. Instructies geven en deelnemers activeren en motiveren; 5. Activiteiten uitvoeren en begeleiden, rekening houden met de belangen van andere gebruikers van de natuurlijke omgeving.</p>					
	<p>K/GR/16.2 Recreanten informeren over het natuurlijke werkterrein, haar uitdagingen en gevaren, en maatregelen noemen om (persoonlijke of materiële) schade door natuurkrachten te beperken</p>	<p>1. Ter voorbereiding op een recreatieve activiteit, deelnemers informeren over de gevolgen van wisselende meteorologische omstandigheden Op basis van instructies een kaartje schrijven en toevoegen; 2. Natuurkrachten onderscheiden en gebruiksmogelijkheden en gevaren daarvan benoemen; 3. Tijdens begeleiding van een recreatieve activiteit, kennis over aldaar aanwezige planten, dieren en bodem overdragen op de deelnemers.</p>					

	<p>K/GR/16.3 In samenhang met andere gebruikers en beroepsbeoefenaren in de natuurlijke omgeving, de natuur optimaal en duurzaam gebruiken.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wilde planten herkennen die te gebruiken zijn voor voedselbereiding of een genezende werking hebben; 2. Natuurlijk materiaal inzetten voor het maken van (gebruiks)voorwerpen en onderkomen; 3. Navigeren in de natuur, gebruikmakend van zowel natuurlijke als technische hulpmiddelen; 4. In het natuurlijk werkterrein onderhoudstaken verrichten ten behoeve van de recreatieve activiteiten 					
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.							
Berekening cijfer schoolexamen		Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer					

Bloemwerk

Algemene informatie

In het keuzevak **Bloemwerk** krijgt de leerling theorie en praktijk om op verschillende manieren een bloemwerk te kunnen maken. De leerling kan een bloemwerk maken, winkelproducten inpakken, symboliek gebruiken in een bloemarrangement en in opdracht van een bloemstuk maken.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Bloemwerk)							
PTA voor:	Vak: Bloemwerk	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/GR/4.1 Bloemwerk maken	1. Levend materiaal verzorgen bij binnenkomst; 2. Een handgebonden boeket korenschoof maken; 3. Een draadgebonden bloemwerk maken; 4. De meest voorkomende	Schriftelijk, theorie, 45 minuten Praktijkopdracht, 110 minuten,	X		1x	Ja
				X		2x	Nee

		snijbloemen herkennen en benoemen.				
	K/GR/4.2 Winkelproducten inpakken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verschillende winkelproducten op diverse wijzen inpakken en het juiste verpakkingsmateriaal kiezen; 2. Op basis van instructies een kaartje schrijven en toevoegen 				
	K/GR/4.3 Symboliek gebruiken in een bloemarrangement	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een bloemarrangement maken en symboliek gebruiken 				
	K/GR/4.4 In opdracht een bloemstuk maken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een klantgesprek voeren over een opdracht voor een bloemstuk; 2. Prijsberekeningen maken; 3. Aan de hand van de opdracht een bloemstuk maken 4. Het resultaat aan de klant tonen; 5. Controleren of de opdracht naar wens is uitgevoerd; 6. Het bloemstuk inpakken; 				

	7. De werkplek schoonmaken					
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.						
Berekening cijfer schoolexamen	Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer					

Groene vormgeving & Styling

Algemene informatie

In het keuzevak **Groene vormgeving en styling** krijgt de leerling theorie en praktijk om vorm te geven, technieken te gebruiken en te combineren bij de vormgeving van een plantaardig product, een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen, een plantaardig product vormgeven vanuit een kunsthistorisch perspectief en een stijlkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Groene vormgeving en styling)							
PTA voor:	Vak: Groene vormgeving en styling	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/GR/5.1 Vormgeven	<ol style="list-style-type: none"> Principes van kleurenleer gebruiken; Symbolische betekenis van kleur benoemen; Kleur in verband brengen met de seizoenen; Onderscheid aangeven tussen 	Schriftelijk, theorie, 45 minuten Praktijkopdracht, 110 minuten,	X		1x	Ja
				X		2x	Nee

		geometrische vormen en organische vormen; 5. Beeldbegrippen toepassen; 6. Onderscheid aangeven tussen structuur en textuur.				
	K/GR/5.2 Technieken gebruiken en combineren bij de vormgeving van een plantaardig product	1. Een ondergrond maken; 2. Een eigen ondergrond ontwerpen en uitvoeren; 3. Decoratietechnieken gebruiken; 4. Een blad- en conifeerbekleding maken.				
	K/GR/5.3 Een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen	1. Een plantaardige en natuurlijke vorm schetsen; 2. Een bloemwerk en plantaardig arrangement schetsen; 3. Een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen;				

	<p>4. Een plantaardig product presenteren en de gemaakte keuzes toelichten.</p>					
<p>K/GR/5.4 Een plantaardig product vormgeven vanuit een kunsthistorisch perspectief</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zich oriënteren op vorm en functie van bloemen en bloemwerk door de eeuwen heen; 2. Een plantaardig product vormgeven vanuit kunsthistorisch perspectief; 3. Een plantaardig product presenteren en de keuzes daarin toelichten 					

	<p>K/GR/5.5</p> <p>Een stijkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verschillende doelgroepen beschrijven en een relatie leggen tussen doelgroep en stijl; 2. In een presentatietechniek verschillende stijlen verbeelden; 3. Zich (vanuit kunsthistorische perspectief) oriënteren op verschillende inrichtingsstijlen; 4. Aan de hand van een programma van eisen een stijkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur; 5. Het product presenteren en de gemaakte keuze toelichten 					
<p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>							
<p>Berekening cijfer schoolexamen</p>	<p>Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer</p>						

Houden van Dieren

Algemene informatie

In het keuzevak **Houden van dieren** krijgt de leerling theorie en praktijk om uiteindelijk dieren te kunnen verzorgen. De leerling kan diersoorten en rassen herkennen en benoemen, huisvesting van dieren met betrekking tot dierenwelzijn beoordelen en dagelijks en periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Houden van Dieren)								
PTA voor:	Vak: Houden van dieren	Cohort:	2024-2026					
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3+4						
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing	
1.	K/GR/8.1 Diersoorten en rassen herkennen en benoemen	1. Gangbare rassen herkennen en benoemen; 2. Belangrijkste raseigenschappen herkennen en beschrijven;	Schriftelijk, theorie, 45 minuten			X X	1x 2x	Ja

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Een signalement opstellen van een ras; 4. Een relatie leggen tussen de uiterlijke kenmerken van het dier, de raseigenschappen en zijn natuurlijke leefomgeving; 5. Exterieuronderdelen van het dier herkennen en beschrijven; 6. Andere adviseren en informeren over rassen en raseigenschappen 	Praktijkopdracht, 110 minuten,				Nee
K/GR/8.2 Huisvesting van dieren met betrekking tot dierenwelzijn beoordelen		<ol style="list-style-type: none"> 1. Voor verschillende dieren de huisvestingsnorm herkennen en beschrijven; 2. Voor- en nadelen noemen van verschillende huisvestingsmaterialen in relatie tot het te huisvesten diersoort; 3. Controleren of een hok/stal en een kooi voldoet aan de huisvestingseisen voor het betreffende diersoort; 4. Een hok/stal en een kooi volgens de huisvestingseisen inrichten; 5. De klimaateisen in een hok/stal en kooi controleren en aanpassen; 					

		<p>6. Een ethogram maken en beoordelen; 7. Advies geven bij de huisvesting van dieren.</p>					
	<p>K/GR/8.3 Dagelijks en periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren</p>	<p>1. Dagelijkse verzorgingswerkzaamheden uitvoeren; 2. Periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren; 3. Een voeradvies geven en informatie verstrekken over de gezondheid en de dagelijkse en periodieke verzorging van het dier.</p>					
<p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>							
<p>Berekening cijfer schoolexamen</p>		<p>Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer</p>					

Voeding, hoe maak je het?

Algemene informatie

In het keuzevak **Voeding hoe maak je het?** krijgt de leerling theorie en praktijk over de ontwikkelingen in de levensmiddelenbranche en voedingsmiddelenindustrie, verwerken en bereiden van grondstoffen, het geven van een voedingsadvies en de kwaliteit en voedselveiligheid bewaken.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets

weging: 1x

herkansbaar

1x praktijkopdracht

weging: 2x

niet herkansbaar

PTA Groen (Voeding hoe maak je het?)							
PTA voor:	Vak: Voeding hoe maak je het?	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	<p>K/GR/11.1</p> <p>Ontwikkelingen in de levensmiddelenbranche en de voedingsmiddelenindustrie beschrijven en hierop op eenvoudige wijze op inspelen</p>	<p>1. schaarste, overproductie en verspilling van voedsel in de (groene) (wereld)markt benoemen;</p> <p>3. voorbeelden van nieuwe aandachtsgebieden in de levensmiddelenbranche en de voedingsmiddelenindustrie benoemen en verklaren;</p> <p>4. voorbeelden van nieuwe technologieën in de voedingsmiddelenindustrie benoemen;</p> <p>5. verschillende voedingstrends herkennen, denk aan vegetarisch, kant en klaar, biologisch, eiwitrijk, koolhydraatarm</p>	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten</p>	X		1x	Ja
	K/GR/11.2						

<p>Grondstoffen verwerken en bereiden tot een kwalitatief goed halffabricaat op eindproduct</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. gebruikelijk materiaal en standaardapparatuur bedienen en onderhouden; 2. werken volgens procedures, receptuur en voorschriften; 3. aan de hand van onderzoek een 'nieuw' product ontwikkelen en bereiden wat past binnen een bepaalde voedingstrend; 4. product en procesvariabelen toepassen (denk hier bijvoorbeeld aan bereidingstijd, temperatuur, veranderende samenstelling); 5. het geproduceerde product adequaat opslaan en bewaren denkend aan de juiste opslag condities voor (geconserveerde) opslag; 6. de houdbaarheid van grond- en hulpstoffen en gereed product bewaken 					
<p>K/GR/11.3 Een voedingsadvies geven</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Informatie van een etiket aflezen en interpreteren; 4. Aan de hand van een etiket bepalen of voeding 					

		<p>geschikt en verantwoord is voor een bepaalde doelgroep;</p> <p>5. een voedingsadvies geven aan een individu of een bepaalde doelgroep</p>				
	<p>K/GR/11.4</p> <p>De kwaliteit en voedselveiligheid van voedingsmiddelen beoordelen en bewaken</p>	<p>1. de kwaliteit van voedingsmiddelen en non-alcoholische dranken bepalen en beoordelen (organoleptisch onderzoek);</p> <p>3. mogelijke gevolgen van dier- en plantziekten op voedselveiligheid benoemen en verklaren;</p> <p>4. aspecten uit warenwetgeving en HACCP benoemen en uitleggen;</p> <p>5. werken volgens de richtlijnen van de warenwetgeving en HACCP tijdens de productie van voedingsmiddelen;</p> <p>7. HACCP-administratie bijhouden</p>				
<p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding</p>						
<p>Berekening cijfer schoolexamen</p>		<p>Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer</p>				

Tuinontwerp- en aanleg

Algemene informatie

In het keuzevak **Tuinontwerp en -aanleg** krijgt de leerling theorie en praktijk om vanuit kennis en vaardigheden een tuin te ontwerpen, aan te leggen en te onderhouden. De leerling houdt hierbij rekening met de klant, budget, duurzaamheid en tuintrends.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Tuinontwerp en -aanleg)			
PTA voor:	Vak: Tuinontwerp en -aanleg	Cohort:	2024-2026
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3+4	

Periode	Eindtermen Wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing		
1.	K/GR/2.1 Oriëntatie op ontwerpen en aanleggen van tuinen	De leerling kan: Tuinstijlen herkennen en benoemen Tuintrends herkennen Opdracht aannemen Eenvoudig ontwerp maken Plantrubrieken en aanlegmaterialen toepassen in een ontwerp Begroting opstellen voor het ontwerp	Schriftelijk, theorie, 45 minuten Praktijkopdracht, 110 minuten,			X		1x	Ja
								2x	Nee
	K/GR/2.2 Tuinen ontwerpen en aanleggen	De leerling kan: Ontwerp omzetten in een werktekening mbv een digitaal tekenprogramma Een werktekening lezen Een beplantingsplan maken Gereedschappen en materialen voor de aanleg gebruiken en onderhouden Grondsoorten herkennen en bewerken Adhv een tekening het ontwerp aanleggen Werkzaamheden op milieubewuste wijze uitvoeren							
	K/GR/2.3 Werkzaamheden opleveren	De leerling kan: Resultaat van werkzaamheden opleveren Werkzaamheden en werkwijze evalueren met opdrachtgever Herstelwerkzaamheden uitvoeren							

		Een bijbehorend onderhoudsadvies opstellen					
<p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>							
Berekening cijfer schoolexamen	Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer						

Keuzevakken Zorg en Welzijn

UITE
VRIJHEID
V.M.B.

Assisteren in de gezondheidszorg

Leerjaar 4

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je over het werk valdokters-, apothekers-, en tandartsassistenten. Je leert hoe de gezondheidszorg in Nederland is ingedeeld. Je gaat aan de slag met het uitvoeren van eenvoudige medische handelingen en onderzoeken. Hoe ontvang je een cliënt, hoe ga je om met privacy en protocollen en met de emoties van de persoon.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie

weging: 1 X

herkans baar

1 praktijktoets

weging: 2 X

niet herkans baar

K/ZW/7 assisteren in de gezondheidszorg	BB	KB
Taak: ondersteunende handelingen verrichten in de gezondheidszorg, gegevens verzamelen en gezondheidsadviezen geven		
K/ZW/7.1		
Deeltaak: front office werkzaamheden verrichten in een gesimuleerde praktijk.		
De kandidaat kan:		
1. een vraag aannemen, verhelderende vragen stellen en toetsen of de vraag goed begrepen is		x
2. de vraag verwerken door notities te maken en de klant te verwijzen		x
3. afspraken inplannen op basis van urgentie in een gesimuleerde situatie		x
4. in een gesimuleerde situatie met emoties van anderen omgaan en de juiste omgangsvorm kiezen		x
K/ZW/7.2		
Deeltaak: zorg dragen voor praktijkomgeving, hulpmiddelen en apparatuur.		
De kandidaat kan:		
1. zorg dragen voor een verzorgde ontvangst- en praktijkruimte		x
2. de noodzaak van een steriele werkomgeving benoemen		x
3. de voorraad inventariseren en beheren		x
K/ZW/7.3		
Deeltaak: in opdracht en volgens protocol gegevens verzamelen van de klant over zijn of haar gezondheid.		
De kandidaat kan:		
1. de functie van protocollen benoemen		x

2. volgens protocol de lengte, gewicht en buikomvang meten, BMI berekenen en temperatuur opnemen, bloeddruk meten, bloedsuikercontrole aflezen		x
K/ZW/7.4		
Deeltaak: de klant informeren en adviseren over zorg voor de eigen gezondheid in een gesimuleerde omgeving.		
De kandidaat kan:		
1. de eerste- en tweedelijnszorg in Nederland benoemen		x
2. taken en functies van de eerste- en tweedelijnszorg benoemen		x
3. passend bij de verschillende levensfasen de meest voorkomende ziekten beschrijven		x
4. kinderziektes herkennen en benoemen		x
5. de klant informeren over inentingen tegen kinderziektes		x
6. voorlichting geven over ziektepreventie		x
7. uitleg en instructie geven over vrij verkrijgbare middelen		x
8. kleine eenvoudige en veel voorkomende medisch-technische handelingen herkennen en benoemen (denk aan: druppelen, wondverzorging, vingerprik)		x
9. onder verantwoordelijkheid van een leidinggevende uitleg geven over kleine eenvoudige medisch-technische handelingen		x
10. de klant informeren over (technologische) hulpmiddelen in relatie tot de eigen gezondheid		x
11. de klant informeren over de functie van het medicijnpaspoort en het belang trouw te zijn aan voorgeschreven medicijnen		x
K/ZW/7.5		
Deeltaak: voorlichting geven over mondhygiëne		
De kandidaat kan:		
1. de anatomie van de tanden en kiezen benoemen		x
2. veel voorkomende gebitsproblemen herkennen en benoemen		x
3. mond- en gebitsverzorgende hulpmiddelen herkennen en benoemen		x
4. trends in mondverzorging benoemen		x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.		x

Banketbakkerij

Leerjaar 3/4

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je hoe je te werk gaat in een bakkerij. Je leert werken met verschillende grondstoffen en materialen. Je leert verschillende technieken om producten te maken en te presenteren. Hygiëne en veiligheid spelen een belangrijke rol.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie

weging: 1 X

herkans baar

1 praktijktoets

weging: 2 X

niet herkans baar

Profielvak: Horeca, bakkerij en recreatie	BB	KB
Module 2: de bakkerij (v2020)		
Taak: een bijdrage leveren aan het beheren en vervaardigen van bakkerijproducten		
P/HBR/2.1		
Deeltaak: een bijdrage leveren aan het beheer van bakkerijproducten.		
De kandidaat kan:		
1. trends en ontwikkelingen volgen en toepassen	x	x
2. assortiment beheren	x	x
3. productie van bakkerijproducten plannen en organiseren	x	x
4. grondstoffen, ingrediënten en tussenproducten beheren	x	x
P/HBR/2.2		
Deeltaak: een bijdrage leveren aan het vervaardigen van bakkerijproducten.		
De kandidaat kan:		
1. receptuur hanteren voor het vervaardigen van bakkerijproducten	x	x
2. apparatuur, gereedschappen en machines gebruiken en onderhouden, volgens de voorgeschreven procedures	x	x
3. grondstoffen, ingrediënten en tussenproducten schoonmaken en (voor)bewerken	x	x
4. bakkerij tussenproducten en bakkerijeindproducten vervaardigen en verwerken	x	x
5. bakkerijproducten afwerken, decoreren en presenteren	x	x
6. economisch en duurzaam omgaan met grondstoffen, gas, water en elektra	x	x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x

Kennismaken met uiterlijke verzorging

Leerjaar 3

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je om eenvoudige hand, haar en gezichtsbehandelingen uit te voeren bij een klant in een kapsalon of schoonheidssalon.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie

weging: 1 X

herkans baar

1 praktijktoets

weging: 2 x

niet herkans baar

Profielvak: Zorg en welzijn	BB	KB
Keuzevak 1: Kennismaken met uiterlijke verzorging		
Taak: ○ eenvoudige hand, haar- en gezichtsbehandelingen uitvoeren bij een klant in een kapsalon of schoonheidssalon		
K/ZW/1.1		
Deeltaak: de klant ontvangen en zijn bezoek afronden.		
De kandidaat kan:		
1. klanten te woord staan aan de receptie of telefoon	x	x
2. afspraken maken met de klant en vastleggen in de agenda	x	x
3. klanten begroeten en begeleiden naar de behandelplaats	x	x
4. koffie en thee zetten en deze aanbieden	x	x
5. betalingen afhandelen	x	x
6. afscheid nemen van klanten	x	x
7. de werkplek en materialen schoonmaken	x	x
8. handdoeken wassen, drogen en opbergen	x	x
K/ZW/1.2		
Deeltaak: een eenvoudige haar- en hoofdhuidbehandeling uitvoeren.		
De kandidaat kan:		
1. haren wassen en een verzorgend product aanbrengen	x	x
2. haren drogen en in model brengen	x	x
K/ZW/1.3	BB	KB

Deeltaak: een eenvoudige gezichtsbehandeling uitvoeren.		
De kandidaat kan:		
1. oppervlakte reiniging uitvoeren en dagcrème aanbrengen	x	x
2. dagmake-up aanbrengen	x	x
K/ZW/1.4		
Deeltaak: een eenvoudige hand- en voetbehandeling uitvoeren.		
De kandidaat kan:		
1. nagels vijlen en knippen	x	x
2. nagelriemen verzorgen	x	x
3. eenvoudige handmassage uitvoeren	x	x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de onderliggende voorwaardelijke kennis en vaardigheden	x	x

Ondersteunen bij sport & bewegingsactiviteiten

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je voor een bepaalde doelgroep een eenvoudig sportevenement of toernooi organiseren en uitvoeren. Verder kun je assisteren en een instructie geven bij sport- of bewegingsactiviteit. Je leert omgaan met veiligheid en het voorkomen van blessures. Tevens leer je assistentie geven bij bewegen en gezondheidsprogramma's.

Bij dit keuzevak werken we met de methode Edu4all, werkboek: Werken in een sportcentrum.

De lesstof van dit keuzevak is opgedeeld in leerjaar 3 en 4.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

In het 3^e leerjaar:

1 theorietoets over de theorie van deel A en B

weging: 1 X

herkans baar

1 praktijktoets passend bij deel A en B`

weging: 2 X

niet herkans baar

Profiel: Zorg en welzijn	BB	KB
Keuzevak 12 Sport en bewegen		
Taak: eenvoudige regelende taken uitvoeren bij sport en bewegen.		
K/ZW/12.1		
Deeltaak: informatie verstrekken over mogelijkheden om te bewegen en te sporten in de eigen regio.		
De kandidaat kan:		
2. informatie verzamelen over sport- en beweegmogelijkheden in de regio	x	x
3. informatie presenteren	x	x
K/ZW/12.2		
Deeltaak: voor een bepaalde doelgroep een eenvoudig sportevenement of toernooi organiseren en uitvoeren-		
De kandidaat kan:		
1. een bij de doelgroep passende sport- of bewegingsactiviteit kiezen	x	x
2. een plan opstellen voor het organiseren van een sportevenement of toernooi		x
3. deelnemers werven	x	x
4. deelnemers informeren	x	x
5. onder leiding het sportevenement - of toernooi met de deelnemers uitvoeren		x
6. onder leiding het sportevenement of toernooi op passende wijze afsluiten	x	x
K/ZW/12.3	x	

Deeltaak: assisteren en instructie geven bij sport- of bewegingsactiviteit		
De kandidaat kan:		
1. uitleg geven over sport- of bewegingsactiviteit	x	x
2. een bewegingsvaardigheid voordoen aan de groep	x	x
3. eenvoudige aanwijzingen geven aan de deelnemers	x	x
5. deelnemers voor de sport- of bewegingsactiviteit stimuleren en enthousiasmeren	x	x
6. flexibel omgaan met verschillen tussen deelnemers	x	x
K/ZW/12.4		
Deeltaak: omgaan met veiligheid en het voorkomen van blessures.		
De kandidaat kan:		
1. letten op de veiligheid van de sportaccommodatie zoals materialen, toestellen en apparatuur	x	x
2. in bewegingssituaties eenvoudige regels en afspraken maken die blessures helpen voorkomen bij sportief spel	x	x
K/ZW/12.5		
Deeltaak: assisteren bij bewegen en gezondheidsprogramma's		
De kandidaat kan:		
1. eenvoudige sportmetingen uitvoeren zoals loopsnelheid, lenigheid, armkracht, sprongkracht	x	x
2. de fitness meting aflezen en deze vergelijken met gestandaardiseerde prestatieschalen		x
3. assisteren bij een warming up en cooling down	x	x
4. advies en informatie geven over passende sport- en bewegingsactiviteiten, opbouwen van sporten, sportkeuring, sportmedische onderzoeken, sportzorg ondersteuner		x
5. informatie geven over relatie bewegen en gezondheid en passende sportuitrusting	x	x

Traiteur, Werken in een gezonde schoolkantine

Leerjaar 3

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je hoe je te werk gaat als je werkt in de catering en als traiteur. Je maakt dan voeding voor en bereidt deze op de plaats waar het gegeten wordt. Je leert eenvoudige maaltijdonderdelen te maken, hygiënisch werken, met keukenmachines en materialen te werken etc.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theoretietoets over alle theorie

weging: 1 X

herkans baar

1 praktijktoets

weging: 2 X

niet herkans baar

K/HBR/7 traiteur	BB	KB
Taak: een bijdrage leveren aan het beheren van traiteur- en cateringproducten en assisteren bij het werken in de traiteur- en cateringbranche		
K/HBR/7.1		
Deeltaak: een bijdrage leveren aan het beheren van traiteur- en cateringproducten.		
De kandidaat kan:		
1. het economisch belang van de traiteur- en cateringbranche binnen de horeca, bakkerij en recreatie herkennen en benoemen	x	x
2. trends en ontwikkelingen in de traiteur- en cateringbranche volgen en toepassen	x	x
3. een assortiment beheren, rekening houdend met seizoen, feestdagen en aanbod en prijsstelling van de producten, tussenproducten en grondstoffen	x	x
4. (specifieke) grondstoffen, ingrediënten, tussenproducten voor traiteur- en cateringproducten beheren en criteria voor het beoordelen van de kwaliteit toepassen en kenmerken en eigenschappen herkennen	x	
5. (specifieke) grondstoffen, ingrediënten, tussenproducten voor traiteur- en cateringproducten beheren en criteria voor het beoordelen van de kwaliteit toepassen en kenmerken en eigenschappen herkennen en benoemen		x
K/HBR/7.2		

<p>Deeltaak: assisteren bij het werken in de traiteur- en cateringbranche: o bedrijfsrestaurants o lunchroom o catering</p> <p>De kandidaat kan:</p>		
1. eenvoudige bestellingen opnemen en adviseren bij menukeuzes	x	x
2. maaltijden en koude gerechten, zoals vlees, vegetarische en visgerechten, soep, salades, rauwkost, desserts voorbereiden en op een andere locatie afwerken, opwarmen, portioneren en doorgeven	x	x
3. benodigde apparatuur, gereedschap en machines, zoals drankenautomaat, chafing-dish, koelvitrine gebruiken volgens voorgeschreven procedures	x	x
4. tussenproducten bereiden, toepassen en afwerken	x	x
5. volgens een logische volgorde zelf bereiden, presenteren en afrekenen	x	x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x

Voorkomen van ongevallen en EHBO

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je om ongevallen te voorkomen. Ook leer je hoe je moet handelen bij levensbedreigende situaties en hoe je EHBO toe past. Je gaat veel aan de slag met het oefenen van verbanden en handelingen.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie	weging: 1 X	herkans baar
1 praktijktoets	weging: 2 X	niet herkans baar

	BB	KB
Taak: kan een bijdrage leveren aan veiligheid en preventie van ongelukken en eerste hulp verlenen bij ongelukken		
K/ZW/12.1		
Deeltaak: assisteren bij activiteiten op het gebied van veiligheid en risicopreventie.		
De kandidaat kan:		
1. mogelijkheden en beperkingen van cliënt signaleren met daarbij horende risico's en gevaren	x	x
2. handelingen uitvoeren volgens veiligheidsrichtlijnen	x	x
3. uitleggen hoe verwondingen, verbrandingen, vergiftiging voorkomen kunnen worden	x	x
4. onveilige situaties op de werkvloer herkennen en bespreekbaar maken	x	x
5. bij onveilige situaties hulp in te roepen en bereikbaar zijn	x	x
K/ZW/12.2		
Deeltaak: de functie van enkele organen en weefsels uitleggen.		
De kandidaat kan:		
1. de werking van hart, longen en de bloedsomloop noemen	x	x
2. een AED gebruiken	x	x
3. de effecten van inspanning aangeven	x	x
4. aangeven hoe gewrichten kunnen bewegen	x	x
5. uitleggen hoe je een goede conditie kunt opbouwen	x	x
K/ZW/12.3		
Deeltaak: in acute situaties handelen volgens het 5 stappenplan.		
De kandidaat kan:		
1. op gevaar letten	x	x

2. nagaan wat er is gebeurd en nagaan wat het slachtoffer mankeert	x	x
3. het slachtoffer geruststellen en zorg dragen voor beschutting	x	x
4. zorgen voor professionele hulp	x	x
5. het slachtoffer helpen op de plaats waar hij ligt of zit	x	x
K/ZW/12.4		
Deeltaak: stoornissen in de vitale functies signaleren en direct professionele hulp inschakelen.		
De kandidaat kan:		
1. stoornissen in het bewustzijn signaleren en hulp inschakelen	x	x
2. stoornissen in de ademhaling signaleren en hulp inschakelen	x	x
3. actieve bloedingen stoppen en hulp inschakelen	x	x
4. shock signaleren en hulp inschakelen	x	x
K/ZW/12.5		
Deeltaak: aan de hand van de ongevalssituatie en de verschijnselen letsels herkennen en vaststellen van de noodzakelijke basis handelingen en deze uitvoeren (Eerste Hulp B).		
De kandidaat kan:		

Welzijn kind en jongere

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je wat de ontwikkelingskenmerken zijn bij kinderen en jongeren. Verder leer je een passende activiteit uit kiezen voor een doelgroep, deze voor te bereiden en uit te voeren. Hierbij leer je rekening houden met de omgevingsfactoren, het bieden van structuur en het stimuleren van de doelgroep. Bij dit keuzevak werken we met de methode Edu4all, werkboek: Werken in een brede school.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie	weging: 1 X	herkans baar
1 praktijktoets	weging: 2 x	niet herkans baar

Profielvak: Zorg en welzijn	BB	KB
Keuzevak 5: Welzijn kind en jongere		
Taak: ○ assisteren bij dagelijkse activiteiten van het kind / de jongere		
K/ZW/5.1		
Deeltaak: begeleiden bij opvoeding en ontwikkeling.		
De kandidaat kan:		
1. het verloop van lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkelingen benoemen	x	x
2. aangeven welke factoren de ontwikkeling belemmeren	x	x
3. opvoedingsaspecten toepassen	x	x
K/ZW/5.2		
Deeltaak: hulp en opvang bieden.		
De kandidaat kan:		
1. assisteren bij de lichamelijke verzorging	x	x
2. de voeding en kleding verzorgen	x	x
3. zorg dragen voor veiligheid	x	x
4. structuur bieden	x	x
5. de zelfredzaamheid bevorderen	x	x
K/ZW/5.3		
Deeltaak: assisteren bij een (re)creatieve activiteit.		
De kandidaat kan:		
1. een passende activiteit kiezen en organisatorische mogelijkheden inventariseren	x	x
2. de activiteit uitleggen en voordoen	x	x
3. stimuleren en activeren bij het uitvoeren van de activiteit	x	x
4. de hulpbehoefte bij deelnemers signaleren en deelnemers helpen	x	x

5. de activiteit afronden en evalueren	x	x
K/ZW/5.4		
Deeltaak: verzorging en inrichting omgeving.		
De kandidaat kan:		
4. de afwas doen en het aanrecht opruimen, de ruimte stoffen en stofzuigen, een bed rechtekken	x	x
5. voorwerpen op de juiste plaats opbergen	x	x
6. de ruimte verzorgen zodat deze schoon, sfeervol en veilig is	x	x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je hoe je verschillende gerechten uit verschillende landen gaat maken. Je leert over de Italiaanse, Spaanse, Mexicaanse en Aziatische keuken. Welke grondstoffen worden er gebruikt, verschillende bereidingswijzen geoefend en hoe presenteert je je gerechten op een mooie manier.

Het keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1 theorietoets over alle theorie	weging: 1 X	herkans baar
1 praktijktoets	weging: 2 X	niet herkans baar

K/HBR/6 de bijzondere keuken	BB	KB
Taak: een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten voor en maaltijden uit bijzondere keukens bereiden		
K/HBR/6.1		
Deeltaak: een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten voor de bijzondere keuken.		
De kandidaat kan:		
1. het economisch belang van horecaproducten voor de bijzondere keuken binnen de horeca, bakkerij en recreatie herkennen en benoemen	x	x
2. trends en ontwikkelingen in de horeca ten aanzien van de bijzondere keuken volgen en toepassen	x	x
3. assortiment beheren, rekening houdend met seizoen, feestdagen en aanbod en prijsstelling van de producten, tussenproducten en grondstoffen	x	x
4. (specifieke) grondstoffen, ingrediënten, tussenproducten voor horecaproducten voor de bijzondere keuken beheren en criteria voor het beoordelen van de kwaliteit toepassen en kenmerken en eigenschappen herkennen	x	
5. (specifieke) grondstoffen, ingrediënten, tussenproducten voor horecaproducten voor de bijzondere keuken beheren en criteria voor het beoordelen van de kwaliteit toepassen en kenmerken en eigenschappen herkennen en benoemen		x
K/HBR/6.2		
Deeltaak: maaltijden uit bijzondere keukens bereiden, zoals: o de Aziatische keuken o de Mexicaanse keuken o de Italiaanse keuken de Spaanse keuken		
De kandidaat kan:		

1. productspecifieke technieken toepassen bij het bereiden van bijvoorbeeld rijstgerechten (zoals wokken, nasi, paella), sushi's, (zoals ito zukeri, hira giri) pasta (zoals 'al dente', lasagne) en pizza's (zoals doorslaan van deeg, wraps)	x	x
2. de benodigde apparatuur, gereedschap, en machines duurzaam gebruiken volgens voorgeschreven procedures	x	x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x

HAARVERZORGING

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je hoe je te werk gaat in de kapsalon. Je leert over het wassen, verzorgen en stijlen van de haren.

Ook leer je verschillende technieken en behandelingen die je kunt toepassen op het haar. Er wordt niet geoefend met het knippen van haren.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA voor: Haarverzorging							
PTA voor:		Cohort:		2023-2025			
Leerweg:		Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1	K/ZW/2.1; 1. Klanten te woord staan aan de receptie of telefoon 2. Klanten begroeten en begeleiden naar de (behandel)plaats 3. Afscheid nemen van de klant 4. De werkplek klaarmaken voor ontvangst en verzorgd achterlaten	Taken: De klant ontvangen en zijn bezoek afronden.	Schriftelijk 45 min PTA01	x		1x	Ja
1	K/ZW/2.2; 1. Informatie verzamelen over de hoofdhuid en het haar 3. Informeren naar wensen van de klant met betrekking tot wassen van het haar 4. Een wasbehandeling uitvoeren afgestemd op de haardiagnose en de wensen van de klant 5. Verzorgende product aanbrenge 6. Wasmassage uitvoeren (kneed-, klop- en wrijfmassage)	Taken: Een haar- en hoofdhuidbehandeling uitvoeren op basis van een haardiagnose.					
1	K/ZW/2.3; 1. Volume in het haar föhnen met behulp van borstels 2. Krullen maken met een krultang 3. Stylen met een stijltang 4. Rollers indraaien 5. Vlechten 6. Afdelen van de 9-vakken ter voorbereiding op permanenten	Taken: Haar omvormen.	Praktijkopdracht	x		2x	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Reglementen

Quadraam reglement

Zie website www.hetwesteraam.nl kijk in het snelmenu bij : *leerlingen* → *examen* → *examendocumenten* (in de link bij "[hier](#)")

Westeraam reglement

1. Aanvulling op het Quadraam examenreglement

De kandidaten ontvangen het examenreglement en het reglement voor het Programma van Toetsing en Afsluiting aan het begin van het schoolexamentraject in klas 3.

De eindcijfers en/of beoordelingen dienen uiterlijk één week voor het begin van het centraal examen definitief te zijn vastgesteld. De kandidaat tekent voor akkoord op de definitieve cijferlijst en levert deze in bij de examensecretaris. Indien dit door het in gebreke blijven van de kandidaat niet mogelijk is, wordt de kandidaat uitgesloten van het centraal examen.

De directeur VMBO stelt vast waar de examenzitting zal plaatsvinden.

2. Doorstroomkwalificatie (overgang van leerjaar 3 naar leerjaar 4)

Het uitgangspunt is dat de leerling een doorlopend traject van onderwijs volgt en dat bij bevordering naar leerjaar 4 een goede kans bestaat op het behalen van een diploma in de betreffende profiel en op het betreffende niveau. Dit besluit wordt door de bevorderingsvergadering genomen. Leidend hierbij zijn de overgangsnormen. Het gemiddelde wordt opgebouwd uit alle cijfers die in leerjaar drie zijn behaald.

Bij de overgangsnormering gaan we uit van cijfers tot één cijfer achter de komma.

De overgangsnormen zijn:

Bevordert:

- Gemiddeld SE-cijfer 6,0 of hoger en maximaal één SE-cijfer tussen de 4,50 en 5,50 en
- Afgesloten keuzevakken zijn allen voldoende en
- Aan de eisen van LOB is voldaan.
- Aan de algemene voorwaarden is voldaan (zie hieronder)

Bespreken:

- Het gemiddeld SE-cijfer is 6,0 of hoger met één cijfer tussen 4,0 en 4,50, of
- Het gemiddelde SE-cijfer ligt tussen 5,5 en 6,0, of
- Een afgesloten keuzevak is onvoldoende (tussen 4,0 en 5,5), of
- Het afgeronde eindcijfer Maatschappijleer-1 is een 5 of
- Aan de eisen van LOB is niet voldaan.
- Er is niet aan de algemene voorwaarden voldaan (zie hieronder)

Doubleren

- Twee of meer SE-cijfers lager dan 5,0, of
- Een SE-cijfer lager dan 4,0, (zeker in geval van een Keuzevak), of
- Gemiddelde SE cijfer lager dan 5,5, of

- Het eindcijfer maatschappijleer-1 is een 4 of lager.

Algemene voorwaarden: CKV en LO moeten volledig en voldoende zijn afgesloten conform de voorwaarden uit het PTA. Voor CKV krijgen leerlingen van de betreffende docent een reglement met daarin onder andere eisen die aan verslagen gesteld worden, wat er gebeurt als een leerling een opdracht niet inlevert of te laat is enzovoorts.

Bij bespreken, of in bijzondere gevallen geeft de lerarenvergadering advies, de afdelingsleider doet de definitieve uitspraak.

Indien de kandidaat niet toelaatbaar is in leerjaar 4 in de betreffende sector en het niveau zijn er de volgende mogelijkheden:

- De leerling start opnieuw in leerjaar 3 in hetzelfde profiel en op hetzelfde niveau.
- De leerling start opnieuw in leerjaar 3 in een ander profiel en op hetzelfde niveau.
- Er wordt een verdiepingsopdracht aangeboden die aan bepaalde eisen moet voldoen. Indien dit afgerond is vóór de start van het nieuwe schooljaar en het resultaat minimaal voldoende is, wordt de leerling toegelaten in het vierde leerjaar.
- De leerling volgt de Zomerschool (indien beschikbaar) en wordt bij voldoende afsluiting bevorderd.

3. Absentie

Afwezigheid tijdens een tentamen of ander toets-moment moet vóór aanvang telefonisch door de ouders worden gemeld aan de school.

De absentie dient op de dag van terugkomst op school schriftelijk te worden bevestigd door de ouder of verzorger, met de oranje kaart. De kandidaat levert de schriftelijke absentiebevestiging in bij bureau leerling-zaken. Met de docent, waar werk gemist is, wordt vervolgens een afspraak gemaakt om binnen twee weken het gemiste werk in te halen. De gemaakte afspraak wordt in het dossier van de leerling opgeslagen.

Wanneer de kandidaat de afspraak niet nakomt en of niet maakt, wordt er melding gemaakt bij de examencommissie. Deze beslist volgens de geldende regelgeving of de kandidaat het werk alsnog mag maken of dat er een andere maatregel genomen moet worden. In alle gevallen van absentie van de kandidaat is het uiteindelijk ter beoordeling van de directeur of de kandidaat de toets mag maken.

Bij schriftelijke toetsen kan de kandidaat tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van de toets in het lokaal worden toegelaten. Daarna wordt de toegang geweigerd en wordt dit gezien als afwezigheid. De kandidaat krijgt geen toets-tijd verlenging als hij te laat komt. Voor niet schriftelijke toetsen moet een nieuwe afspraak worden gemaakt.

4. Inhalen en herkansing

Kandidaten hebben recht op een inhaal en/of herkansingsmomenten. Per tentamenweek heeft een kandidaat de mogelijkheid één tentamen te herkansen. In de regel zal dit bij een AVO vak zijn dat is opgenomen in het SE. Bij herkansen geldt de regel dat het hoogste cijfer blijft staan.

Daarnaast heeft de kandidaat per tentamenweek de mogelijkheid alle gemiste tentamens in te halen.

Inhalen:

Indien een kandidaat recht heeft op het inhalen van een tentamen (kandidaat moet conform de regels zijn afgemeld), maakt deze een inhaalafpraak met zijn docent. Deze inhaalafpraak wordt op het afsprakenformulier vastgelegd. Dit afsprakenformulier wordt door de docent aan de mentor doorgegeven, uiterlijk 10 werkdagen na afnamen van het tentamen.

Herkansen:

De herkansingsregel geldt voor alle tentamens die in het PTA als herkansbaar zijn aangegeven.

De leerling vult voor herkansing van een tentamen samen met de mentor een herkansingsverzoek in. De mentor voegt het verzoek toe aan het dossier van de betreffende leerling en verwerkt de aanvraag.

Inhalen er herkansen vindt plaats op een centraal gepland moment. In de regel zal dat aan het einde van de derde schoolweek na afname van de tentamens zijn. De inhaal en herkansingsmomenten zijn zichtbaar op de website van school.

In leerjaar 4 dient de opdracht minimaal twee weken vóór ondertekening van de cijferlijst bij de betreffende vakdocent ingeleverd zijn. Indien de kandidaat hier niet aan voldoet, wordt hij / zij uitgesloten voor het examen.

Herkansen CE en CSPE

Alle basisberoepsgerichte kandidaten hebben het recht op één herkansing van het centrale examen van één algemeen vak. Daarnaast mogen zij het cspe voor het beroepsgerichte profielvak herkansen, of onderdelen daarvan.

5. Uitslag

Wanneer ben ik geslaagd voor het vmbo-examen?

Je bent geslaagd voor het vmbo als je gemiddeld een voldoende haalt voor de centrale examens.

Geslaagd voor het vmbo-examen

Je slaagt voor het vmbo als het gemiddelde cijfer voor de vakken van het centrale examen ten minste een voldoende is. Dat is onafgerond een 5,5. Daarnaast geldt 1 van de volgende voorwaarden. Je slaagt als:

- alle eindcijfers een 6 of meer zijn;
- 1 eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of meer;
- 1 eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger waarvan ten minste 1 cijfer 7 of hoger;
- voor 2 vakken een eindcijfer 5 en de overige eindcijfers een 6 of hoger waarvan ten minste 1 cijfer 7 of hoger.

Deze eisen gelden ook als je vanuit het voortgezet onderwijs voor één of meer vakken naar het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) gaat.

PLUS → Beroepsgerichte keuzevakken (4) : Voor elk beroepsgericht keuzevak moet ten minste een afgeronde 4 behaald worden. Er mag geen 3 staan. De cijfers voor de beroepsgerichte keuzevakken samen vormen het combinatiecijfer dat meetelt in de slaag-zakregeling.

Berekening gemiddeld cijfer centraal examen

Bij de berekening van het gemiddelde cijfer van het centraal examen ga je uit van het onafgeronde cijfer. Dat moet ten minste een 5,5 zijn. Daarna gelden de overige voorwaarden. Heb je gemiddeld een 5,4? Dan ben je gezakt.

Voldoende bepaalde vakken nodig

Om te slagen voor het vmbo-examen moet je voor Nederlands minimaal een 5 halen.

Ook moet je minimaal een voldoende hebben gehaald voor de vakken:

- lichamelijke opvoeding;
- CKV, het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel;

Extra : Daarnaast moeten vmbo-leerlingen de rekentoets afleggen uit elk van de drie leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijn profiel volgen en geen examens afleggen in wiskunde. Hoewel het eindcijfer voor dit schoolexamen niet meetelt in de slaag-/zakregeling wordt het cijfer wel opgenomen op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma. Zie hiervoor [artikel 61 van het Eindexamenbesluit VO](#) en [de toelichting bij de regeling](#) (staatsblad 253) waarmee e.e.a. is ingevoerd

Vaststelling eindcijfer vmbo-examen

Het eindcijfer voor elk vak van het eindexamen is een afgerond cijfer van 1 tot en met 10. Dit is het gemiddelde van je cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Is het 1e cijfer (van het eindcijfer) achter de komma een 4 of lager? Dan wordt het eindcijfer naar beneden afgerond. Is dat cijfer een 5 of hoger? Dan wordt het eindcijfer naar boven afgerond.

Heeft een vak alleen een schoolexamen en geen centraal examen? Dan is het cijfer voor het schoolexamen meteen het eindcijfer. De directeur van de school stelt per vak het eindcijfer vast.

De examencommissie stelt de uitslag vast.

De uitslag van het examen wordt aan alle kandidaten bekend gemaakt op een door de examencommissie nader te bepalen datum, tijd en plaats.

Vóór dit tijdstip wordt er geen enkele mededeling gedaan over de uitslag.

Afgewezen kandidaten worden gebeld en verzocht naar school te komen voor het bespreken van een eventueel te maken herexamen.

Definitief afgewezen kandidaten worden uitgenodigd voor het bespreken van een vervolgtraject.

De examencommissie reikt op grond van de definitieve uitslag aan alle kandidaten een cijferlijst uit waarop, voor zover van toepassing, zijn vermeld:

1. De cijfers van het schoolexamen en het centraal examen.
2. De eindcijfers van de vakken.
3. De beoordeling van het profielwerkstuk.
4. De beoordeling van CKV en LO.
5. Welke leerweg en profiel is geëxamineerd.
6. De cijfers van de beroepsgerichte keuzevakken
7. De uitslag van het examen.

De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elk van de geslaagde kandidaten een diploma uit met daarbij een cijferlijst met daarop de bovenstaande gegevens.

6. Zittenblijvers (3^e leerjaar) en gezakte leerlingen (4^e leerjaar)

3^e jaars leerlingen:

Leerlingen die in het 3^e leerjaar blijven zitten zijn verplicht om de schoolexamens LO, maatschappijleer 1 en de keuzevakken opnieuw te doen. CKV hoeft men niet over te doen, mits er in totaal een V of G gehaald is.

4^e jaars leerlingen:

Leerlingen die in het 4^e leerjaar gezakt zijn, moeten LO opnieuw doen. De leerlingen die voor de keuzevakken van leerjaar 4 een voldoende hebben behaald hoeven dit niet opnieuw te doen. Keuzevakken met een onvoldoende moeten wel opnieuw gedaan worden; dit kan met hetzelfde keuzevak of met een ander keuzevak.

7. Klachtenprocedure

Mocht er een klacht zijn rondom schoolexamen en eindexamen dan dient u schriftelijk of per mail de klacht te sturen aan de examencommissie van Het Westeraam. Deze zal de klacht zo snel mogelijk in behandeling nemen. Tegen de beslissing van de examencommissie kan in beroep worden gegaan. De procedure met betrekking tot meldingen bij de examencommissie wordt in een persoonlijk gesprek uitgelegd.

Mocht u na het bezwaar nog steeds een klacht hebben dan kunt u bezwaar maken volgens artikel 30 van het Quadraam reglement. Dit reglement kunt u vinden op www.hetwesteraam.nl

Klachten kunnen worden gestuurd aan:

Mevr. K. Kanij
Examensecretaris
examenbureau@hetwesteraam.nl

